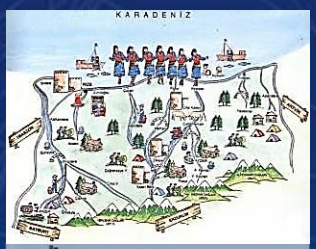

İŞKUR

RİZE

2017

RİZE
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

RİZE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Murat FIRAT İMD

Tayfun KAĞANOĞLU İMD

SUNUŞ

Toplumların en önemli problemlerinden biri de işgücü piyasasının arz-talep dengesinin sağlanması ve bu denge gözetilerek işgücü piyasasının verimli bir şekilde büyümesidir. Arz-Talep dengesinin bozulması halinde çağımızın en büyük sorunu olan "işsizlik" problemi baş gösterecektir. Sosyo-ekonomik olarak yeterli gelişimi gösteremeyen toplumların huzursuzluk yaşaması huzursuzluk yaşaması, toplumsal olayların negatif etkileri nedeniyle devlet kaynakları ve devletin enerjisi boşa sarf edilmektedir. İşgücü piyasası arz ve talep cephesi olarak çift yönlüdür. Bu piyasanın iki ana aktörü arasında köprü vazifesi görmekte olan Türkiye İş Kurumu görevini aktif ve etkin bir şekilde yürütebilmek adına işgücü piyasası talep araştırmalarını her yıl düzenli olarak ve kapsamı genişletilerek yapmaktadır. Yerel ve ulusal düzeyde elde edilen veriler ışığında aktif işgücü piyasası politikalarını oluşturup, istihdamın artırılmasına, işsizlik probleminin çözümüne çaba sarf etmektedir.

Türkiye Kurumu Genel Müdürlüğü 2007 yılından bu yana aktif bir şekilde işgücü piyasası araştırmalarını devam ettirip aktif işgücü politikalarının etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerini baz almaktadır. Bu çalışmalarla işsizleri işgücü uyum programları çerçevesinde yetiştirip, işverenlerimizin nitelikli işgücü taleplerini karşılamakta ve niteliksiz işgücünün nitelikli hale dönüşümünü sağlayarak vatandaşlarımızın işgücü piyasasına girişini kolaylaştırır. İşgücü piyasası araştırmaları

neticesinde çıkan sonuçlar doğrultusunda işverenlerimizin işgücü ihtiyaçları karşılanmakta ve işgücünün de iş piyasasına uyumu sağlanmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Rize İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Erdoğan BEKTAŞ

Rize Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir. Bu

noktadan hareketle 2016 yılında 3 Nisan – 5 Mayıs tarihleri arasında Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen istihdam sağlayan işyerlerine ulaşılmış, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılmış olan işyerlerinden derlenen veriler ile iş gücü piyasası analizi yapılmış olup, elde edilen verilen ışığında çalışmalara yön verilmiştir.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir. Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2016 yılı 3 Nisan 5 Mayıs arasında "Rize İşgücü Piyasası Araştırması" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 il için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır. Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Araştırması çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Hasan KİRAZ

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....**Error! Bookmark not defined.**
ÖNSÖZ .....**Error! Bookmark not defined.**
İÇİNDEKİLER.....iii
TABLOLAR LİSTESİ.....iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ .....**Error! Bookmark not defined.**
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ..... 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz..... 4
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler..... 7
Aktif İşgücü Programları 9
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM..... 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM..... 16
İşyeri Verileri..... 16
Mevcut İstihdam..... 26
AÇIK İŞLER..... 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER..... 16
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 54
SONUÇ 59
EKLER 63
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 63
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI..... 71

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) 8
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) 9
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 10
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 12
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) 12
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) 13
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) 14
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 27
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 28
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 30
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 31
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 35
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 38
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması 39
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 40
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 41
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 41
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 43
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 44
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 45
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 46
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 47
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 49
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 50
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 53
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 55
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 56
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 57
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 57

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 18
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 22
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 26
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 28
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 34
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 50
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 51
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 52
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 58

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Rize İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında işyerleri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı 298'dir.Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 15 sektörde tam sayım yapılmış olup 2 sektörde örneklem alınmamıştır. Rize ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 12 bin 369 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 9 bin 586 çalışan erkeklerden, 2 bin 783 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Kadınların yüzde 25'i Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe Erkeklerin ise %24,8'i inşaat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 42 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 75'dir. Rize ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanlarıdır.

Rize ilinde açık iş oranı yüzde 2,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Rize ili açık iş oranı bakımından 0,7 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 40 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Rize ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 24,4'tür. Ayrıca söz konusu meslek grubu açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Rize ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Çay Eksperi, Satış Danışmanı, Kamyon Şoförü, Ön Muhasebeci, Aşçı Yardımcısı, Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (İnşaat. İl genelinde açık işlerin yüzde 95'i için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Rize ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 68,5'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Rize ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grupları meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 28'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Rize ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu

mesleği sırasıyla İmal İşçisi ve Garson (Servis Elemanı meslekleri takip etmektedir. Rize ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Rize ilinde işverenlerin yüzde 34,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,4 ile Türkiye genelinden 2,5 puan fazla olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Rize İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Rize İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Rize ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Rize ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

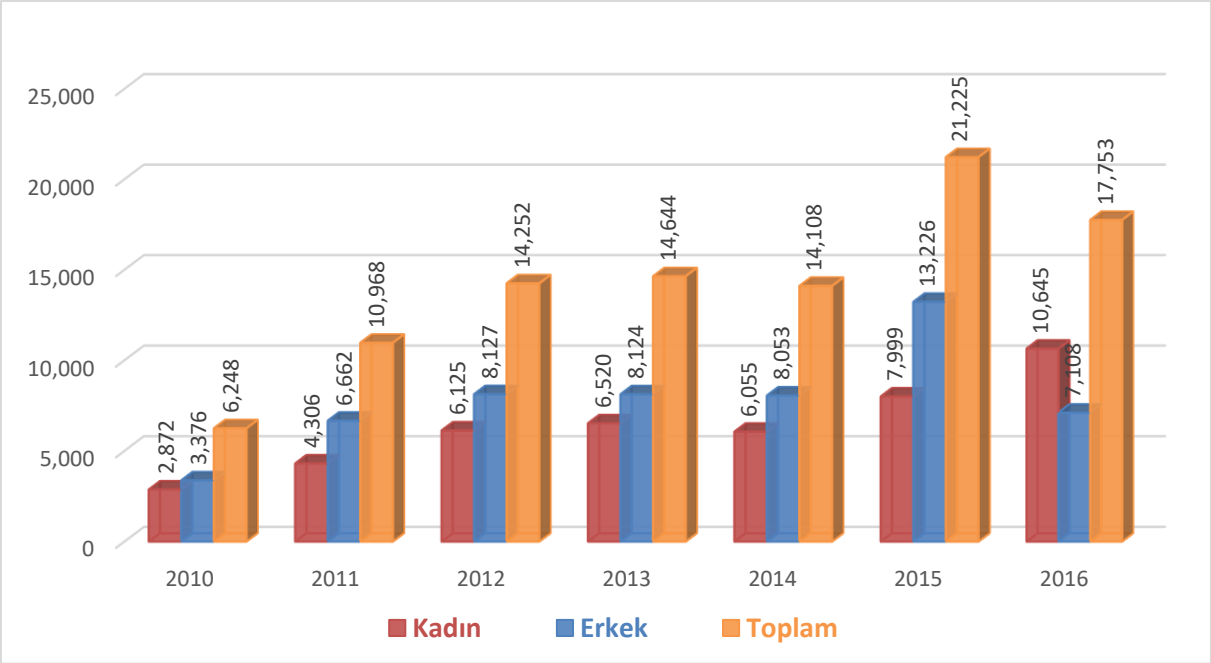

Kaynak: İŞKUR

Rize ili için başvuru sayısı, 2015 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 22 bin 225 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 13 bin 226 tanesini erkekler, 7 bin 999'unu kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2015 yılında 14 bin 977 tane

artmıştır. Bu artışın 5 bin 127 tanesini kadınlar, 9 bin 850 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 40'ıkadınlardan, yüzde 60'ı erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1:Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.234	1.183	3.417
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1.999	152	2.151
BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)	20	1.287	1.307
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	930	61	991
SATIŞ DANIŞMANI	439	221	660
BÜRO MEMURU (GENEL)	440	182	622
SEKRETER	399	5	404
AŞÇI YARDIMCISI	289	23	312
GARSON (SERVİS ELEMANI)	94	199	293
ÖN MUHASEBECİ	192	76	268

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Rize ilinde mesleklere göre kayıtlı başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 3 bin 417 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %17,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma) meslekleri takip etmiştir. Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma) mesleğinin sayıca yükselmesi, bölgede önemli dinamiklerden biri olan Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2014-2017 yıllarında işçi alımı yapmış olduğu meslek olduğu için rağbet görmüştür. Kadınlarda ise Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi(Temizlik) ve Beden İşçisi (Genel) mesleğindeki yoğunluğun sebebi ise Toplum Yararına Program (TYP) başvuruları yapılması neticesinde bir çok kadının ev hanımı olup herhangi bir melseğinin olmaması nedeniyle kayıt işlemlerinde herhangi bir meslek belirtmesi durumunda bu mesleklere daha çok başvuru olmaktadır. TYP çalışmaları ile dezavantajlı gruplarda bulunan kadınların çalışma hayatına aktif katılımı ve çalışma hayatında ise iş kanunu gibi konulara vakıf olmaktadırlar. Bu doğrultuda kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde farklılaşma ortaya koyduğu söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Rize ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

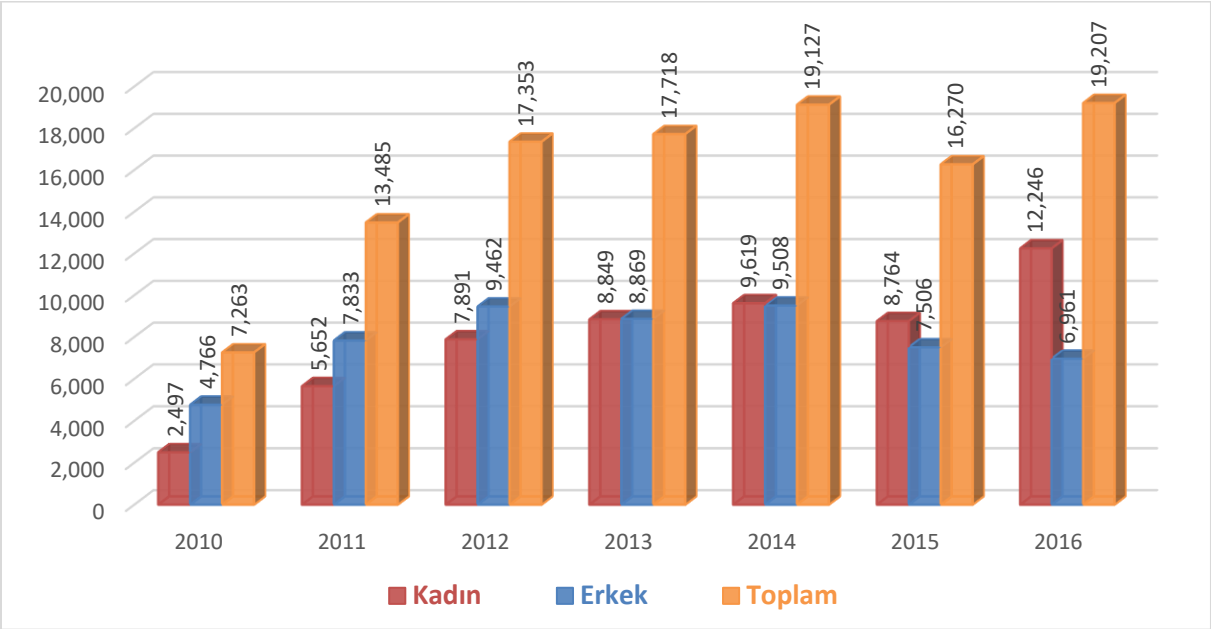

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Rize ilinde İŞKUR'a kayıtlı 7 bin 263 işsizin 4 bin 766'sı erkeklerden, geri kalan 2 bin 497 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 19 bin 207 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 2 bin 497 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık dört kattan fazla artarak 12 bin 246 kişiye yükselmiştir.

İşkur kayıtlarında kadın başvurularının ve kayıtlı işsiz müracaatlarının artmasının en büyük sebeplerinden biri de İŞKUR'un tanıtımının artması ve aktif işgücü politikaları vasıtasıyla toplumun bütün kesimlerine hitap etmesidir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.528	1.066	3.594
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	2.381	157	2.538
BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)	23	1.636	1.659
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1.144	64	1.208
SATIŞ DANIŞMANI	482	205	687
BÜRO MEMURU (GENEL)	494	169	663
SEKRETER	475	8	483
AŞÇI YARDIMCISI	388	15	403
HİZMETLİ (KAMU KURULUŞLARI)	255	57	312
ÖN MUHASEBECİ	226	84	310

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Rize ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Rize ilinde Kuruma kayıtlı 3 bin 594 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Rize ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %18,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme – Boşaltma) meslekleri takip etmiştir. Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma) mesleğindeki artış ise 2014 ve 2017 yıllarında Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünün işçi alımına müracaat edildiği dönemlerde işsizlik kaydı oluşturulmuştur. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi (genel), Beden İşçisi (Temizlik), gibi meslekler son yıllarda ev hanımlarının işgücüne katılım isteğinin artmasıdır. En çok kayıtlı işsizlik verileri incelendiğinde kadınların nitelikli mesleklerde daha yoğun müracaat ettiğini ve bu da eğitim durumu artan kadınların işgücü piyasasında daha nitelikli konumlar için müracaat ettiğini işaret etmektedir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3:Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

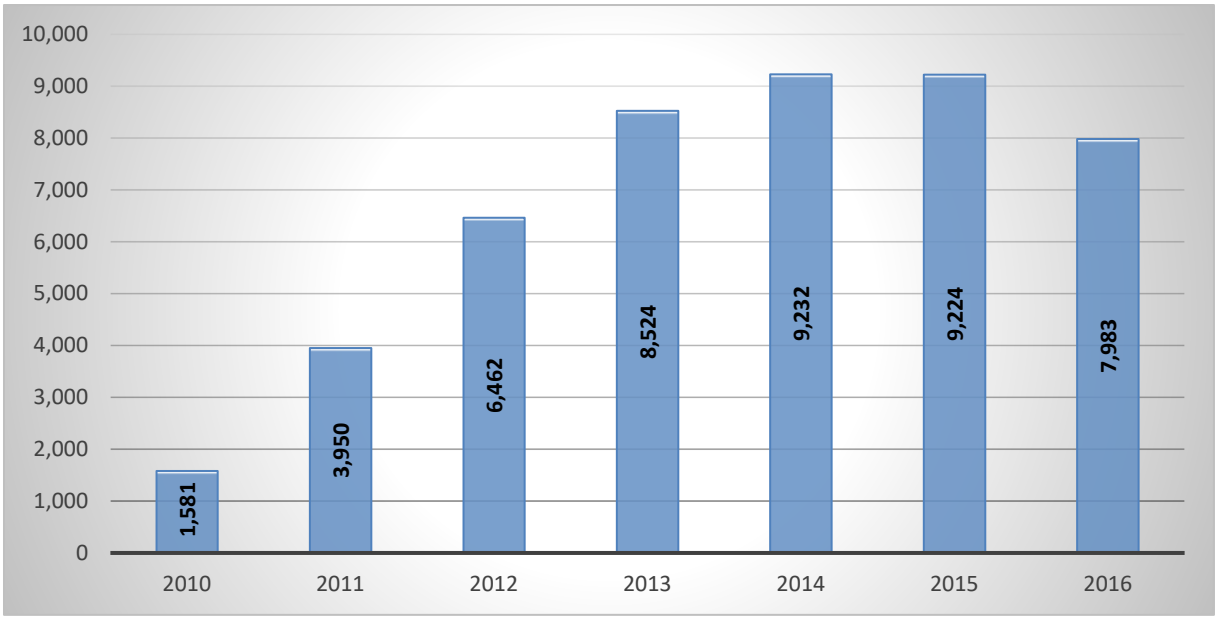

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 581 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına kadar artış göstererek devam etmiştir.2014 yılında Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünün işçi alımı yapmasıyla Rize ili genelinde birçok firmada işgücü kayıpları oluşmuştur. Bu işgücü açıklarını açık iş talepleri ile kurumumuz tarafından karşılamaya çalışılmıştır. 2014 ve 2015 yıllarında işgücü piyasası açık işlerini temin etmeye çalışmış ve 2016 yılında bu açıkların çoğu karşılanmıştır.

2016 yılı kontrol edildiğinde 7 bin 983 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde periyodik olarak artış gösteren bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2015 yılında artış eğilimi göstermiştir. 2012 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre iki buçuk kat oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 9 bin 232 açık iş sayısı ile 2014 yılında zirveyi görmüştür. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir miktar azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.621
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1.273
ÇAY EKSPERİ	596
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	541
SATIŞ DANIŞMANI	352
KAMYON ŞOFÖRÜ	244
ÖN MUHASEBECİ	212
AŞÇI YARDIMCISI	176
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	147

BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	145

Kaynak: İŞKUR

Rize ilinde 2016 yılında 7 bin 983 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada bin 621 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %20,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Garson (Servis Elemanı) ve Çay Eksperi meslekleri takip etmiştir. Rize ilinin turizm potansiyeli ve il genelinde hizmet sektöründe açılan işyerlerinin Garson (Servis Elemanı) talepleri ve ayrıca Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Çay Eksperi talepleri ile özel sektörde faaliyet göstermekte olan Çay fabrikalarının Çay Eksperi talepleri açık iş talebinin yükselmesine sebep olmuştur.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4:Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

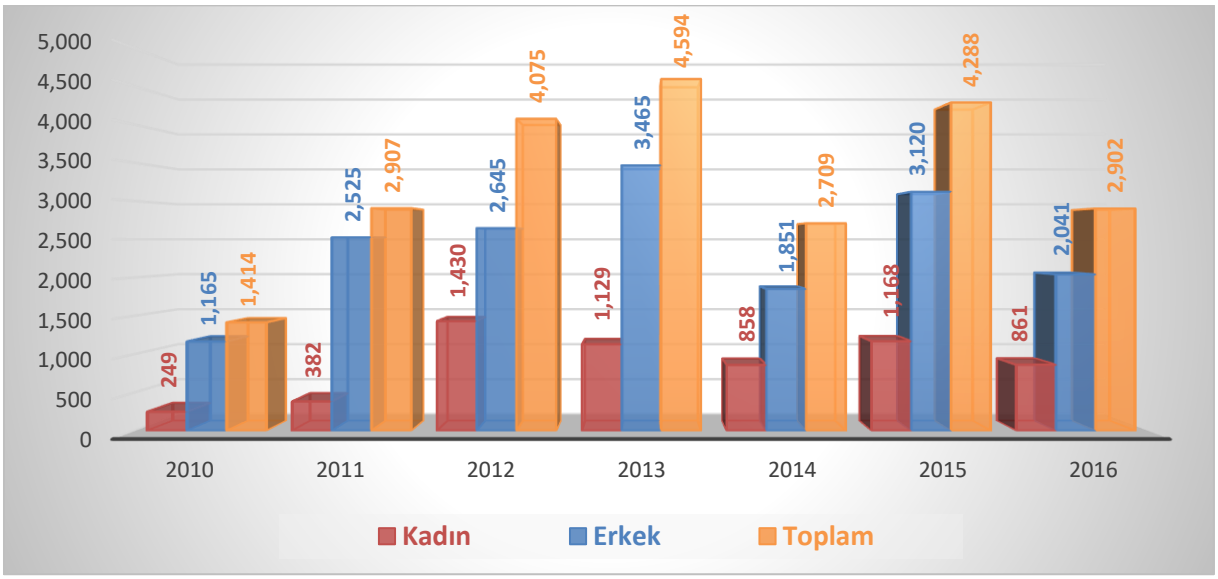

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 414 olan Rize ilinde işe yerleştirilenlerin 249'u kadınlardan, geri kalan Bin 165 kişi ise erkeklerden oluşmaktadır. Bu rakamlar 2013 yılına kadar artış göstermekteyken, 2013'ten sonra dalgalı bir seyir göstermiştir. 2016 yılında Rize ilinde 2 bin 902 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir.

2013 yılından sonra Türkiye Çalışma ve İş Kurumunun Aktif İşgücü istihdam politikalarının yaygınlaşması sebebiyle, işverenlerin işkur programlarından faydalanma isteği artmıştır. Bu noktada işgücü eğitim kursları ve özellikle İşbaşı Eğitim Programı ile işe başlatma eğilimi müthiş bir ivme kazanmıştır. Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları(2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	91	368	459
BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)		436	436
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	103	129	232
ÇAY EKSPERİ	93	90	183
SATIŞ DANIŞMANI	94	68	162
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	23	120	143
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	8	118	126
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	12	99	111
BÜRO MEMURU (GENEL)	38	50	88
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	50	38	88

Kaynak: İŞKUR

Rize ilinde 459 tane işe yerleştirmeyle Beden işçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %15,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Taşıma, yükleme-Boşaltma) , Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Veri Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı ve Çay Eksperi mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki bu yığılma, Rize ilinde var olan işletmelerin vasıfsız işgücüne daha çok ihtiyaç duymalarından kaynaklanmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	51	741	262	1.003
2011	48	863	394	1.257
2012	33	346	363	709
2013	11	203	91	294
2014	35	562	319	881
2015	42	541	248	789
2016	22	416	171	587

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2011 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 48 kursa 863 kadın kursiyer, 394 erkek kursiyer katılarak toplam bin 257 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 22 mesleki eğitim kursuna 587 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 174'ü erkek, 416'sı erkeklerden oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 70'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet

dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6:Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
SAÇ BAKIM VE YAPIMCISI	ARICI	SAÇ BAKIM VE YAPIMCISI
SEPET ÖRÜCÜ	FINDIK BUDAMACI	SEPET ÖRÜCÜ
EV TEKSTİLİ ÜRÜNLERİ HAZIRLAMA ELEMANI	ENGELLİ BAKIM ELEMANI	EV TEKSTİLİ ÜRÜNLERİ HAZIRLAMA ELEMANI
KİLİM DOKUYUCU (EL TEZGAHI)	AŞÇI YARDIMCISI	ENGELLİ BAKIM ELEMANI
ENGELLİ BAKIM ELEMANI	SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	KİLİM DOKUYUCU (EL TEZGÂHI)
FINDIK BUDAMACI	MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	FINDIK BUDAMACI
AŞÇI YARDIMCISI	GARSON (SERVİS ELEMANI)	ARICI
SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	0	AŞÇI YARDIMCISI
GARSON (SERVİS ELEMANI)	0	SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Müşteri Temsilcisi, Müşteri Saç Bakım ve Yapımcısı ve Sepet Örücü mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda ve erkeklerde en fazla Müşteri Temsilcisi mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda ikinci ve üçüncü en çok eğitim verilen kurslar Saç bakım ve Yapımcısı ve Sepet Örücü kurslarıdır. Erkeklerde ise ikinci ve üçüncü ağırlıklı MEK kursu Arıcı ve Fındık Budamacı kurslarıdır. En çok rağbet edilen MEK kursu erkek ve kadınlarda

Tablo 7:İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	20	19	10	29
2011	45	16	54	70
2012	164	113	145	258
2013	295	201	201	402
2014	210	144	147	291
2015	577	451	340	791
2016	1114	708	815	1.523

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir fakat sadece 2014 yılında bir azalış söz konusudur ve 2016 yılında ise Bin 114 işbaşı eğitim programı sayısıyla tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 56 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında bin 114 program düzenlenmiş olup toplam bin 523 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 46,5'i kadınlardan yüzde 53,5'i erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işgücü eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 92,5 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır. İşgücü piyasasında oransal olarak kadın çalışan sayısı çok daha az iken işbaşı eğitim programlarında bu katılımcıların %50'ye yakınının kadın olduğunu ve bu programların kadınların işgücüne katılım oranını arttırdığını göstermektedir.

Tablo 8:İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
SATIŞ DANIŞMANI	SATIŞ DANIŞMANI	SATIŞ DANIŞMANI
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
AŞÇI YARDIMCISI	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
SEKRETER	PAZARLAMACI	MUHASEBECİ
MUHASEBECİ	MUHASEBECİ	AŞÇI YARDIMCISI
ÖN MUHASEBECİ	ÖN MUHASEBECİ	ÖN MUHASEBECİ
BÜRO MEMURU (GENEL)	MEKANİKER-FABRİKA BAKIMI	PAZARLAMACI
GARSON (SERVİS ELEMANI)	BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)
AŞÇI	İŞ MAKİNELERİ YAĞCISI	SEKRETER
KASİYER	REYON GÖREVLİSİ	AŞÇI

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Satış Danışmanı, Müşteri Temsilcisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda ve erkeklerde Satış danışmanı ve Müşteri Temsilcisi mesleklerinde İşbaşı eğitim programı düzenlenmiş olup, kadınlarda farklı olarak en çok aşçı yardımcısı mesleğinde erkeklerde ise Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir.

Tablo 9:Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	5	74	76	150
2015	5	64	62	126
2016	14	132	181	313

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendiişlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 14 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre 2,8 kat daha fazladır. Programa 132'si kadın, bin 181'i erkek olmak üzere toplam 313 kişi katılmıştır. Girişimcilik eğilimini incelendiğinde 2014 ve 2015 yıllarında kadınların ve erkeklerin neredeyse eşit sayıda girişimcilik eğitimi aldıklarını, 2016 yılında ise %42'si kadın ve %58'i erkek girişimcidir.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	12	10	150	160
2011	25	124	197	321
2012	75	988	2.000	2.988
2013	105	2.063	3.465	5.528
2014	109	2.200	2.988	5.188
2015	88	3.907	2.919	6.826
2016	64	1.420	913	2.333

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Rize ilinde 2012 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 64 kurs açılmış olup bu programlara bin 420'si kadın, 913'ü erkek olmak üzere toplamda 2 bin 333 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	1.259	891
2011	1.146	927
2012	1.707	1.041
2013	2.126	1.129
2014	2.505	1.280
2015	3.379	1.688
2016	4.838	2.286

Kaynak: İŞKUR

Rize ilinde 2016 yılında toplam 4 bin 838 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 286'sı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 43,2 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 35,4 oranında artış göstermiştir. Yıllar geçtikçe işsizlik ödeneği konusunda Çalışma ve İş Kurumunda verilen İş ve Meslek Danışmanlığı neticesinde işgücünün bilinçlendirilmesi artmaktadır ve bu neticeyle işgücü piyasasında işsizlik ödeneği müracaatları da artış göstermektedir.

Tablo 10'da ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hak Eden Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)	377
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	226
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	118
SATIŞ DANIŞMANI	87
BÜRO MEMURU (GENEL)	75
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	47
ÖN MUHASEBECİ	45
AŞÇI	43
MUHASEBECİ	39
AŞÇI YARDIMCISI	34

Kaynak: İŞKUR

Rize ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme ve Boşaltma) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme ve Boşaltma) mesleğinde 377 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %16,5'ini oluşturmaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde ise bu sayı 226 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Beden İşçisi (Temizlik), Satış Danışmanı ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü

piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3Nisan – 5Mayıs2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin

İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Rize ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Rize ilinde bin 182 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 50 bin 774 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Rize ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 1'de Rize ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	85
İnşaat	56
İmalat	51
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	28

Ulaştırma ve depolama	22
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16
Eğitim	13
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**298**

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Rize ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 28,5'i Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde %19'dur. Bu durumda Rize ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır Toptan ve Perakende Ticaret sektöründen sonra en fazla İnşaat sektörü faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 18,7'si bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,8 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Rize ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 3 işyerinden bir tanesi İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü ve Bilgi İletişim sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörü 2'şer işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Rize ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5:İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

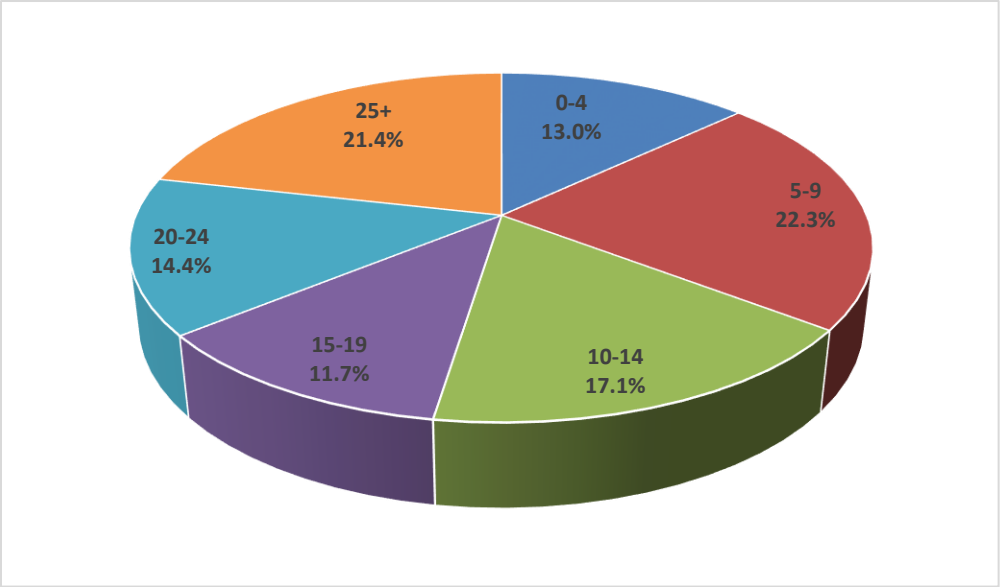

Kaynak: İPA 2017

Grafik 1'de görüldüğü üzere Rize ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 22,3'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,1'dir. İşyerlerinin yarısından fazlası 0-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

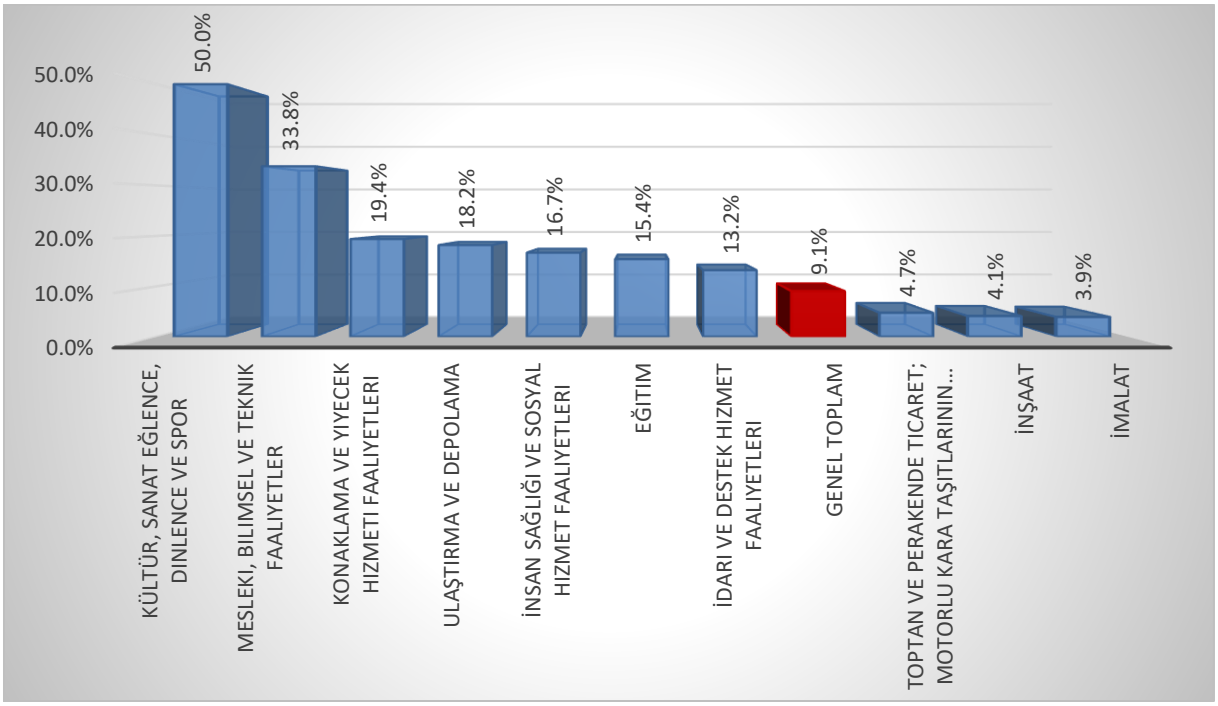

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde kültür sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Rize ili genelinde bu oran yüzde 9,1 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve

yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Rize ilinde ikinci sırada Mesleki Bilimsel ve Teknik faaliyetler sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 33,8'inde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 19,4 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve imalat sektörlerinde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

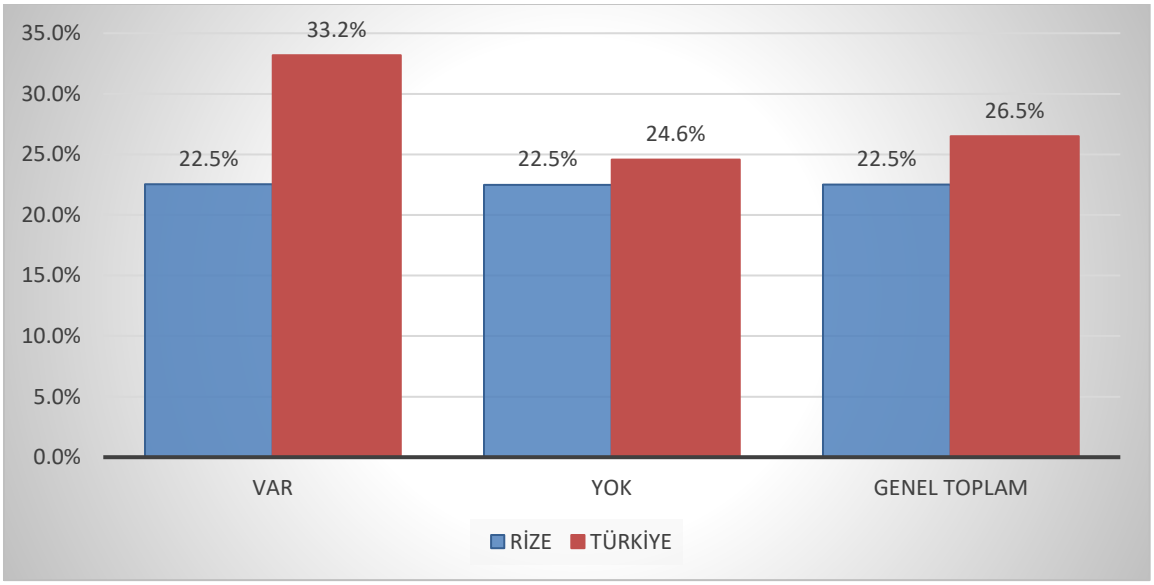

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Rize ilinde bu oran yüzde 22,5 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Rize ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 22,5 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 22,5 olarak tespit edilmiştir yani oransal olarak bir eşitlik sağlanmıştır. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Rize ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

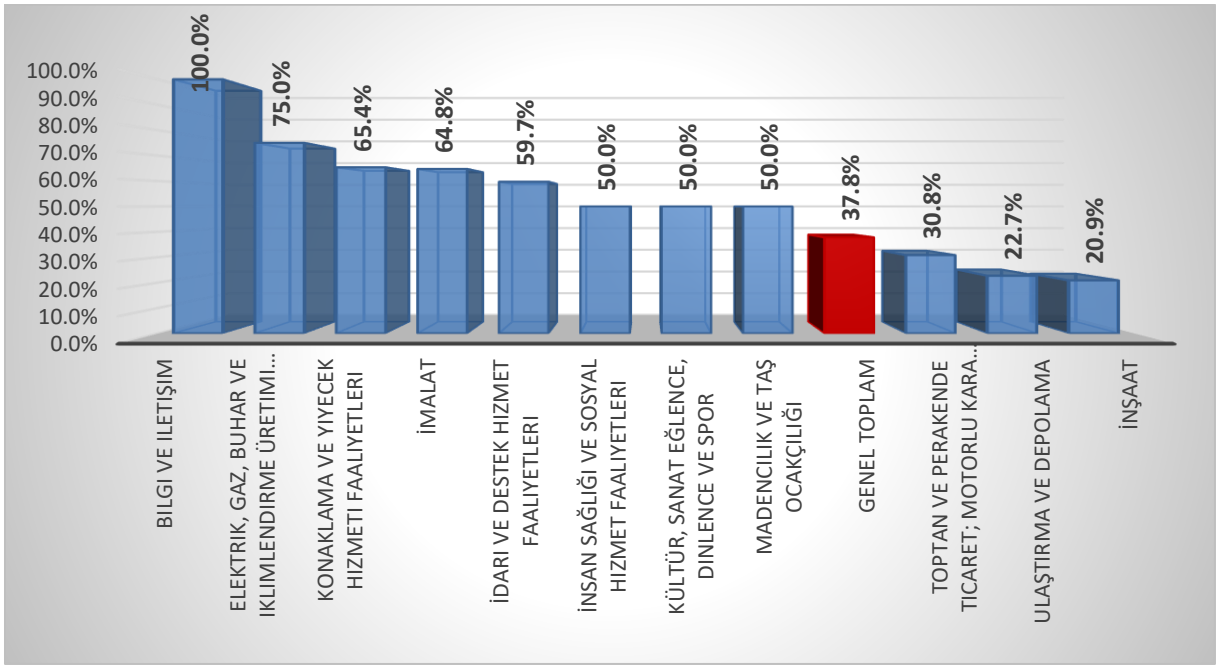

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde işyerlerinin yüzde 37,8'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Rize ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Bilgi ve İletişim sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 66,1'inde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Bilgi ve İletişim sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinde kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 20,9 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Rize ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının altında olan sektörler; Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, Ulaştırma ve Depolama sektörü ve İnşaat Sektörü olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

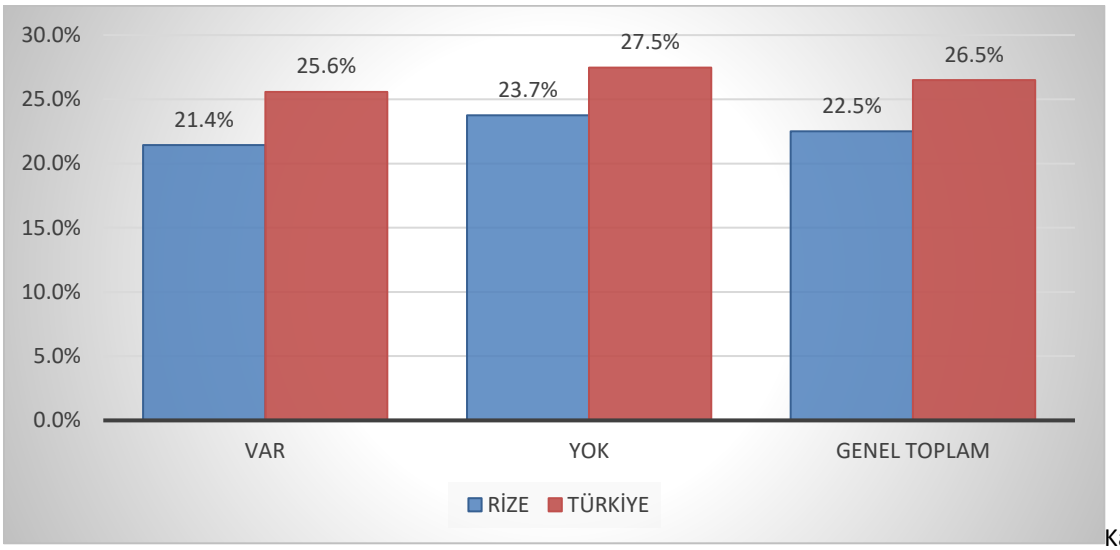

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 24,4'ü kadın, yüzde 75,6'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 23,7'ye çıkmaktadır. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Rize ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 22,5'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 5 çalışandan 1'i kadın 4'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,3 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Rize ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

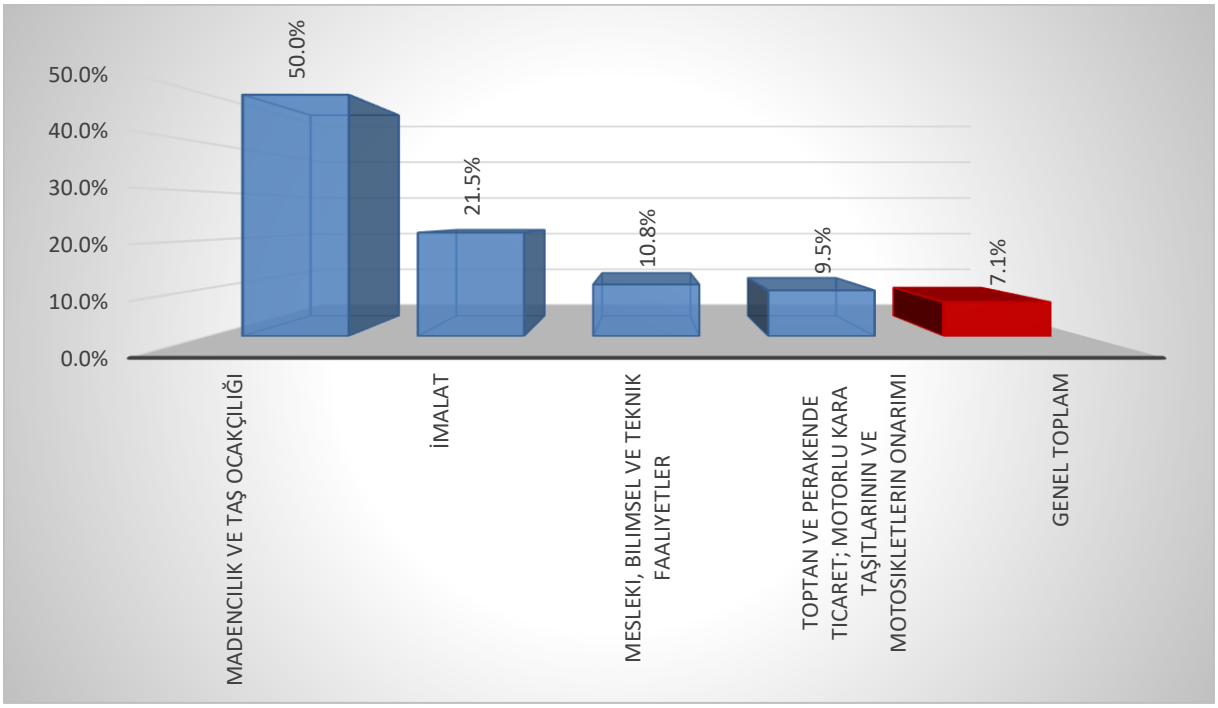

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde 17 sektörden 4 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 50'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 21,5 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Rize ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Rize ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi işyeri sayısının az olmasıdır. Rize ilinde yoğun olarak Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 9,5 ile son sırada yer almaktadır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 21,5'i ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir. Madencilik ve Taş ocakçılığı sektöründe ihracat verilerinin yüksek olma sebeplerinden biri ise Rize ilinde mevcut ve faal olan Çayeli Bakır İşletmeleridir. İşgücü kapasitesi ve bölgedeki dinamikler açısından ilimize katma değer üretmekte olan bir işletmedir. Bu sektördeki örneklemimiz az sayıda olduğundan İhracat oranları yüksek çıkmaktadır.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

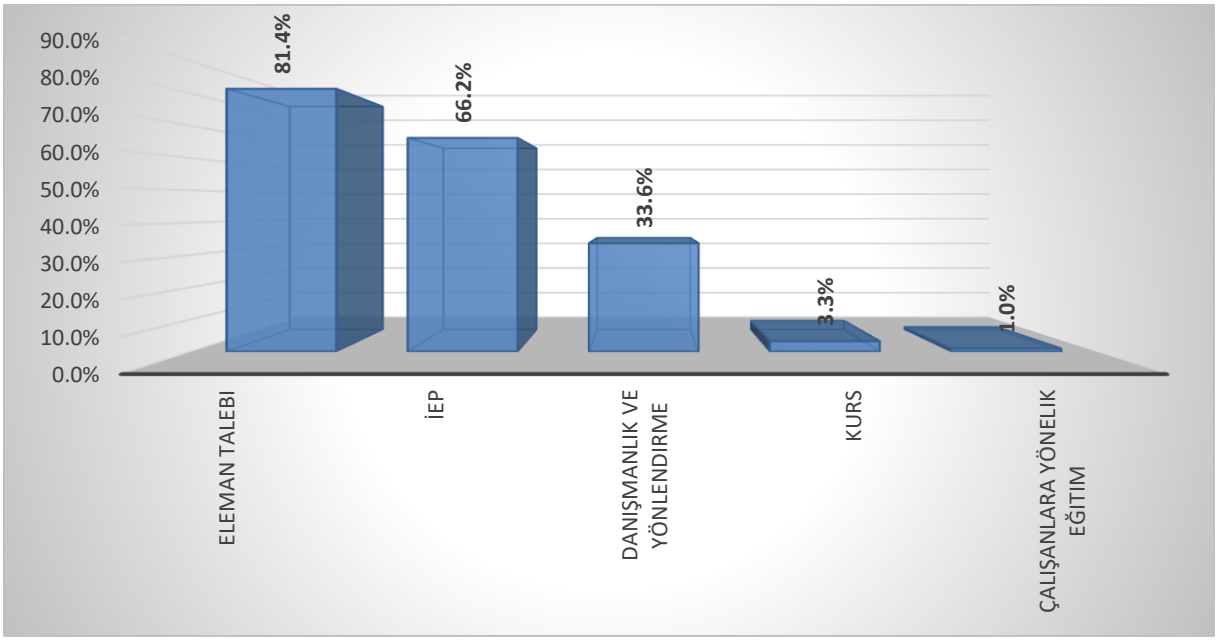

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 71,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Rize ili için Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 66,2'si İşbaşı Eğitim Programından yararlanırken yüzde 81,4'ü Eleman Talebi alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. İşverenlerin en az hizmet aldığı sektör ise çalışanlara yönelik eğitim hizmeti olmuştur.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

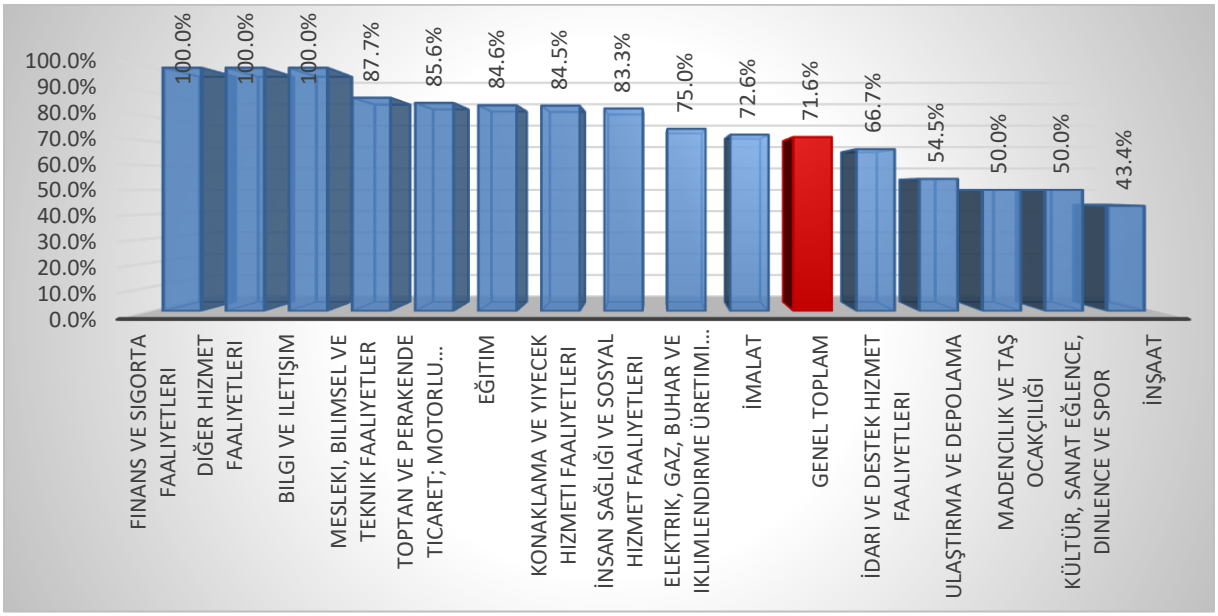

Kaynak: İPA 2017

Şekil 8'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Rize ilinde eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 71,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Rize ili genelinde 17 sektör üzerinden 15 sektör İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olup, 3 sektör %100 oranında hizmetlerden faydalanma yoluna gitmiştir. 5 sektörde ise Rize İl genelinin ortalamasının altında oranlarla hizmetlerimizden faydalanmıştır. İŞKUR hizmetlerinden daha az faydalanma yoluna giden sektörlerin başında ise inşaat sektörü gelmektedir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	Kurs
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	-	37,5%	80,5%	72,2%	1,4%
İmalat	2,7%	35,1%	94,6%	73,0%	8,1%
İnşaat	-	28,3%	87,0%	50,5%	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4,6%	26,6%	91,2%	54,8%	-
Ulaştırma ve depolama	-	41,7%	66,7%	75,0%	-
Eğitim	-	45,5%	81,8%	72,7%	9,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	29,2%	70,8%	80,2%	18,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	26,2%	49,2%	49,1%	-
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	20,0%	40,0%	100,0%	-
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	-	100,0%	-	-

Diğer hizmet faaliyetleri	-	50,0%	50,0%	50,0%	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	-	-	100,0%	-	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	-	100,0%	-	-
Finans ve sigorta faaliyetleri	-	100,0%	-	-	-
Bilgi ve iletişim	-	-	100,0%	100,0%	-
Genel Toplam	**1,0%**	**33,6%**	**81,4%**	**66,2%**	**3,3%**

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde en çok Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'de yer almaktadır. Eğitim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 72,7'si işbaşı eğitim programından, yüzde 81,8'i Eleman Talebi hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Bütün alanlar incelenmiş olduğunda ise bütün sektörler dahil olmak üzere Kısa Çalışma Ödeneği (KÇÖ) hiçbir işyerinin faydalanmadığı görülmektedir. Türkiye genelinde de çok fazla kullanılan bir hizmet olmadığı gibi Rize ilinde ise hiç kullanılmadığı görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmakta olan Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörü ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe ise sadece tek bir hizmetten faydalanma söz konusu olmuştur. Tablo incelendiğinde ise en yoğun kullanılan İŞKUR hizmetleri ise Eleman Talebi, İşbaşı Eğitim Programı ile Danışmanlık ve Yönlendirme faaliyetleridir. Çalışanlara Yönelik Eğitim faaliyetlerinden sadece 2 sektörde faydalanıldığı görülmektedir.

İŞKUR'dan eleman talebinde bulunan sektörlerden %100 oranında faydalanan 3 sektör bulunmakla birlikte, araştırma örnekleminde bu sektörlerdeki işyerlerinin ağırlıkları çok düşük olduğundan böyle bir sonuç çıkarılmıştır. Bu oran Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, İnşaat sektörü ve Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Sektöründe yüzde 90 oranı civarlarında eleman talebi gerçekleşmiştir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan bu üç sektör İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Rize ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

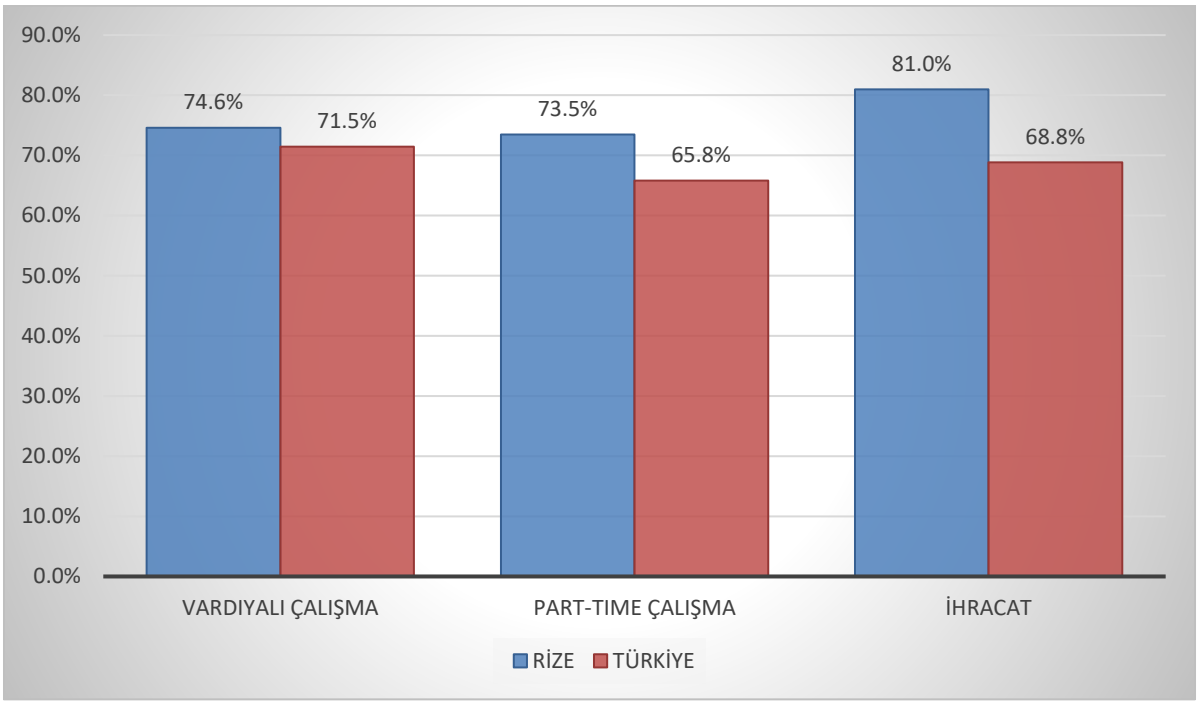

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'iİŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Rize ilinde ise bu oran yüzde 74,6 ile Türkiye ortalamasına oldukça yakın ve üzerinde gerçekleşmiştir. Rize ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 74,6'sı vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Rize ilinde işkur hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 81'i ihracat yaparken, bu işyerlerinin yaklaşık 4'te 3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin üzerindedir.

Rize ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 73,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Rize ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Rize ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 12 bin 369 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 9 bin 586 çalışan erkeklerden, 2 bin 783 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	707	2.143	2.850
İnşaat	81	2.381	2.462
İmalat	249	1.397	1.646
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	484	1.095	1.579
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	693	720	1.413
Ulaştırma ve depolama	33	545	578
Madencilik ve taş ocakçılığı	25	498	523
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	236	163	399
Eğitim	191	128	319
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	20	280	300
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	47	190	238
Diğer hizmet faaliyetleri	6	24	30
Finans ve sigorta faaliyetleri	7	15	22
Bilgi ve iletişim	2	5	7
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	2	3
Genel Toplam	**2.783**	**9.586**	**12.369**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Rize ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe istihdam edilmektedir, bu sektörün Rize ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 23 oranında, kadınlarda ise yüzde 5,7 Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları dikkate alındığında en fazla istihdam sağlanan ilk 5 sektör çalışanların %80'ini barındırmaktadır.

Tablo 15 incelendiğinde Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

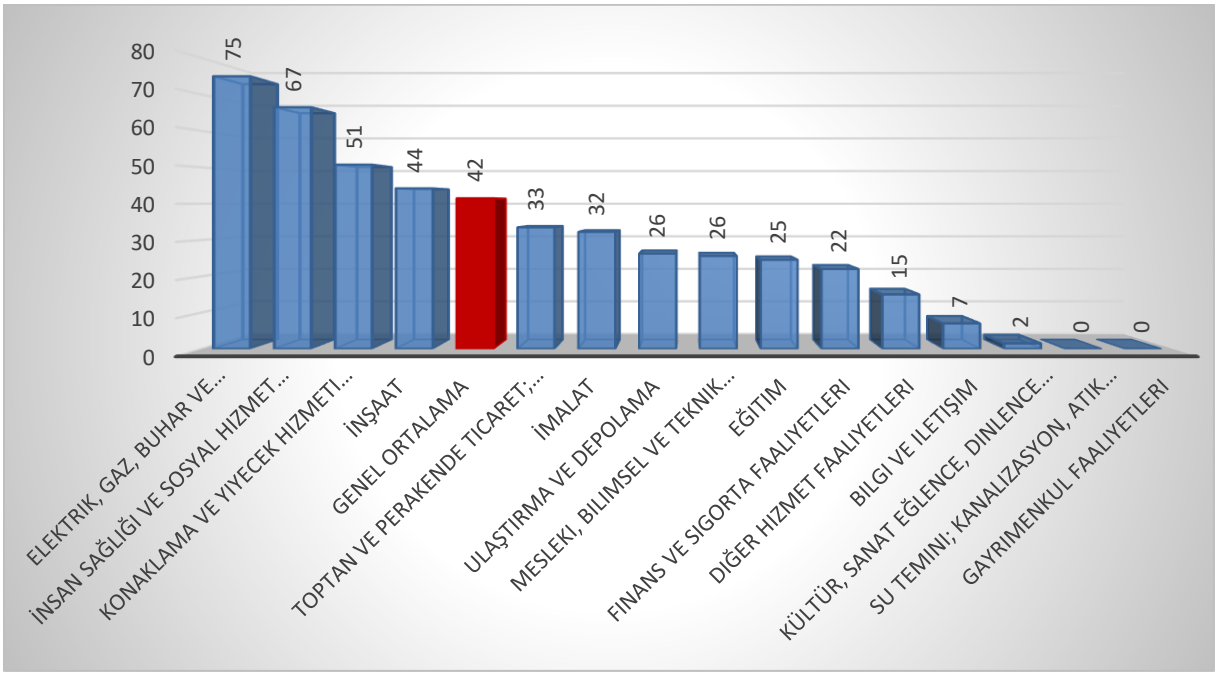

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 10'da Rize ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 42 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 75; ikinci sırada bulunan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 67 kişi ve üçüncü sırada bulunan Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe 51 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör ve inşaat sektörleri il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	792	2.231	3.022
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	805	1.480	2.285
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	43	1.826	1.868
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	70	1.790	1.860
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	205	1.022	1.227
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	432	621	1.053
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	396	406	802
YÖNETİCİLER	41	205	246

NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	5	5
Genel Toplam	**2.783**	**9.586**	**12.369**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 32,1'i, erkek çalışanların yüzde 31'i ve kadın çalışanların yüzde 38,2'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almakta ve yüzde 17,3 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Rize ilinde kadınların yüzde 16,8'i Profesyonel Meslek Mensupları, yüzde 15,6'sı Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 5,2'si Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 4,2'si Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Rize ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	403	935	1.338
5-9	569	1.873	2.442
10-14	568	1.473	2.041
15-19	225	1.146	1.371
20-24	728	2.293	3.021
25+	290	1.867	2.158
Genel Toplam	**2.783**	**9.586**	**12.369**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 5'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında ters yönlü bir ilişkinin olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı azalmaktadır. 15-19 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 19'u kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 10'dur.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu yeni kurulan işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca genç yaştaki işyerleri Rize ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin yarısını 0-4 ve 5-9 yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18:En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	SATIŞ DANIŞMANI	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
SATIŞ DANIŞMANI	VERİ GİRİŞ OPERATÖRÜ	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	GARSON (SERVİS ELEMANI)	SATIŞ DANIŞMANI
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	GARSON (SERVİS ELEMANI)
MUHASEBECİ	MUHASEBECİ	KAMYON ŞOFÖRÜ
VERİ GİRİŞ OPERATÖRÜ	KASİYER	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
KAMYON ŞOFÖRÜ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ (HASTANE)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	REYON GÖREVLİSİ	ELEKTRİK TEKNİSYENİ
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	SEKRETER	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ

Kaynak: İPA 2017

Tablo 6'da ise Rize ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk beş mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Temizlik Görevlisi mesleği hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak sekreter, hasta ve yaşlı bakım elemanı ve yer hostesti bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

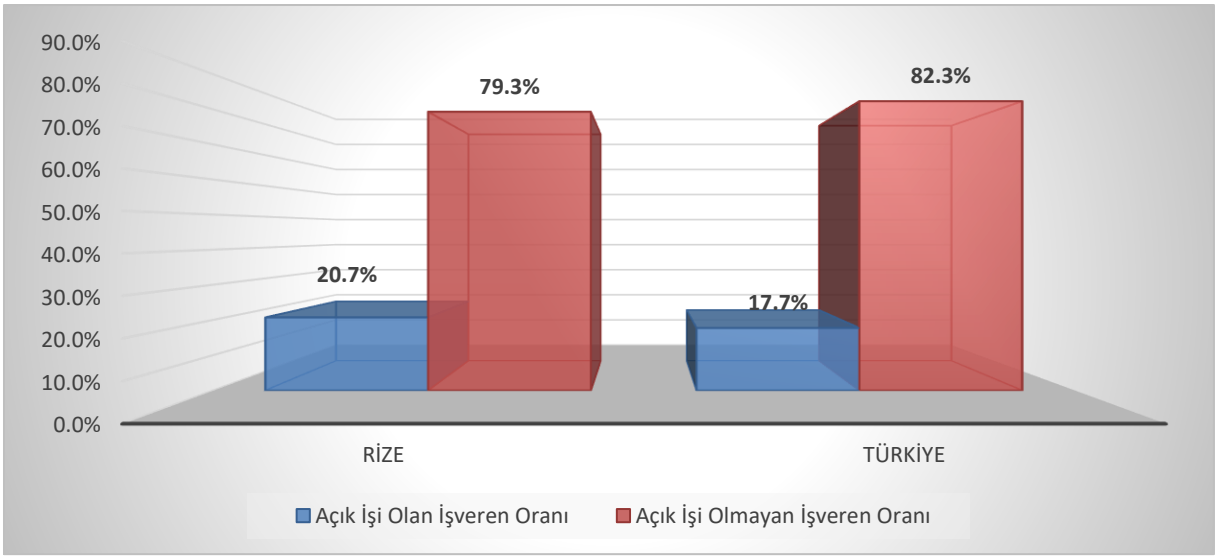

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 20,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Rize ilinde 62 işyerinden 304 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	123
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	111
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	39
İnşaat	15
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3
Ulaştırma ve depolama	3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Eğitim	1
Genel Toplam	**304**

Kaynak: İPA 2017

Rize ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 304 kişilik açık işin yüzde 40,5'ine tekabül eden 123 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İnşaat sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	40,0%	50,0%
İmalat	7,0%	50,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3,8%	46,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	3,2%	27,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2,7%	23,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,5%	21,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,7%	16,7%
İnşaat	0,6%	11,9%
Ulaştırma ve depolama	0,5%	7,7%
Eğitim	0,3%	4,5%
Genel Toplam	**2,4%**	**20,7%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 8'den de görüleceği üzere Rize ilinde açık iş oranı yüzde 2,4 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Rize ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 40 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ve İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 50'sinde açık iş bulunmaktadır. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ve İmalat Sektöründe %50 oranında açık işi olan işyeri mevcuttur. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

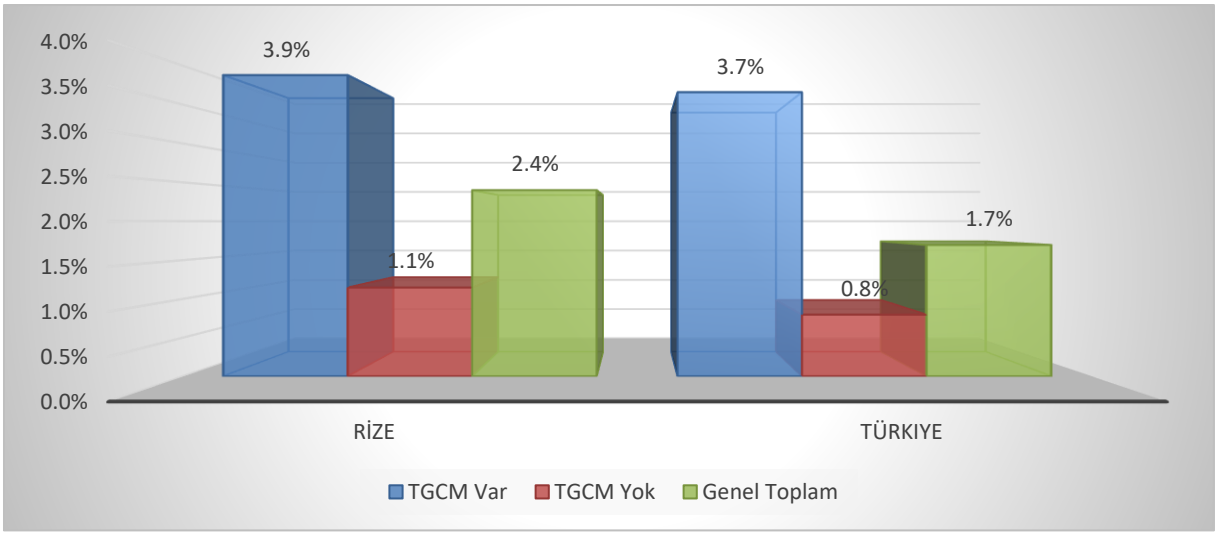

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3,9; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 1,1 olarak gerçekleşmiştir. Rize ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

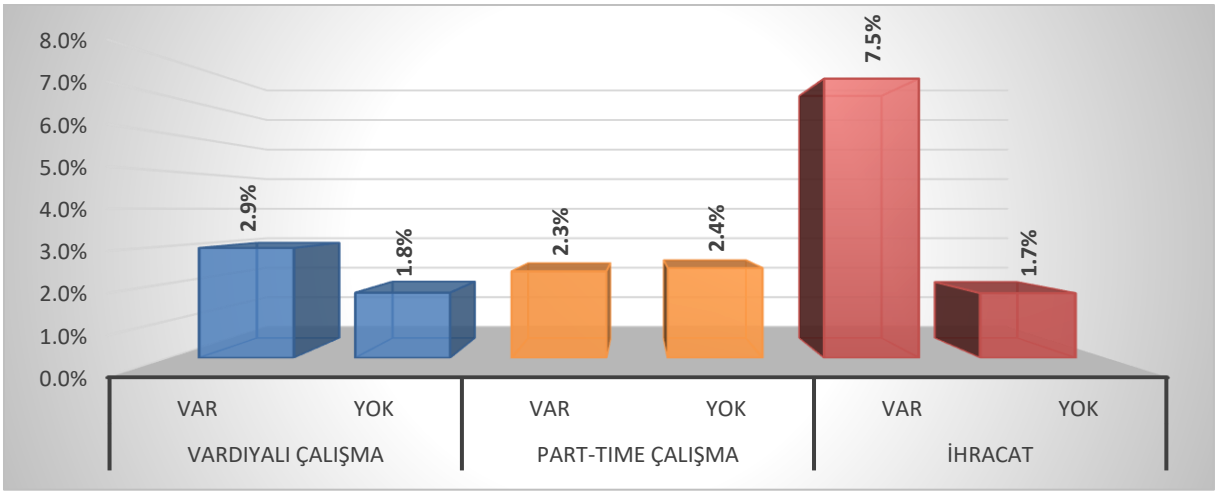

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,9, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 2,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,4'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 7,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir.

İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Genel olarak Rize ilinde genel açık iş oranı %2,4'tür.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

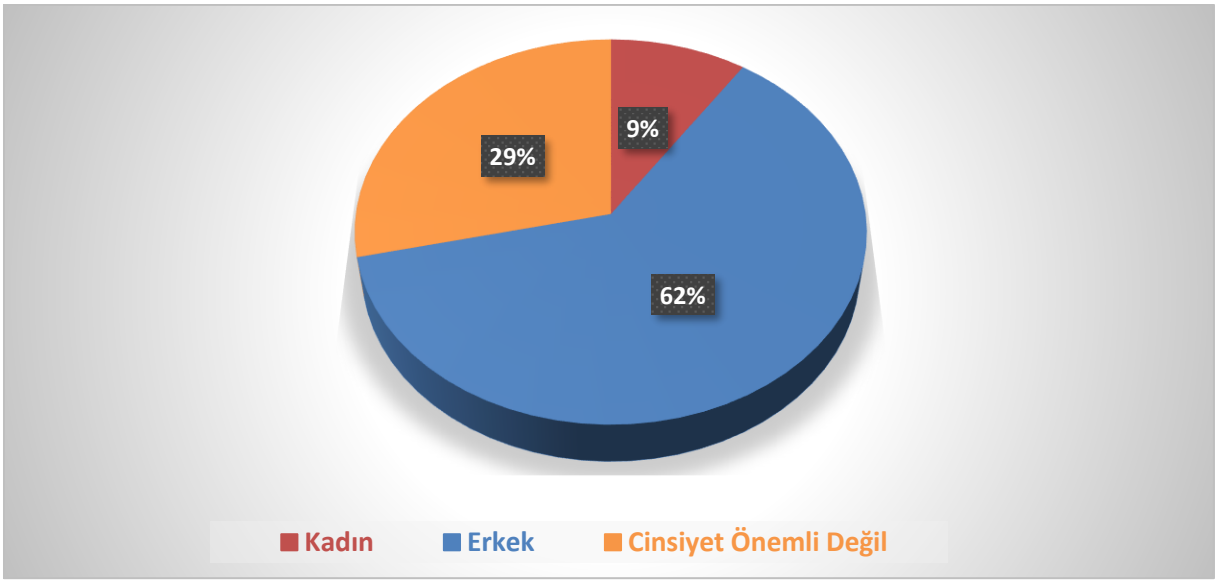

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'te ise Rize ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 62'sinde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 9 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 29 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

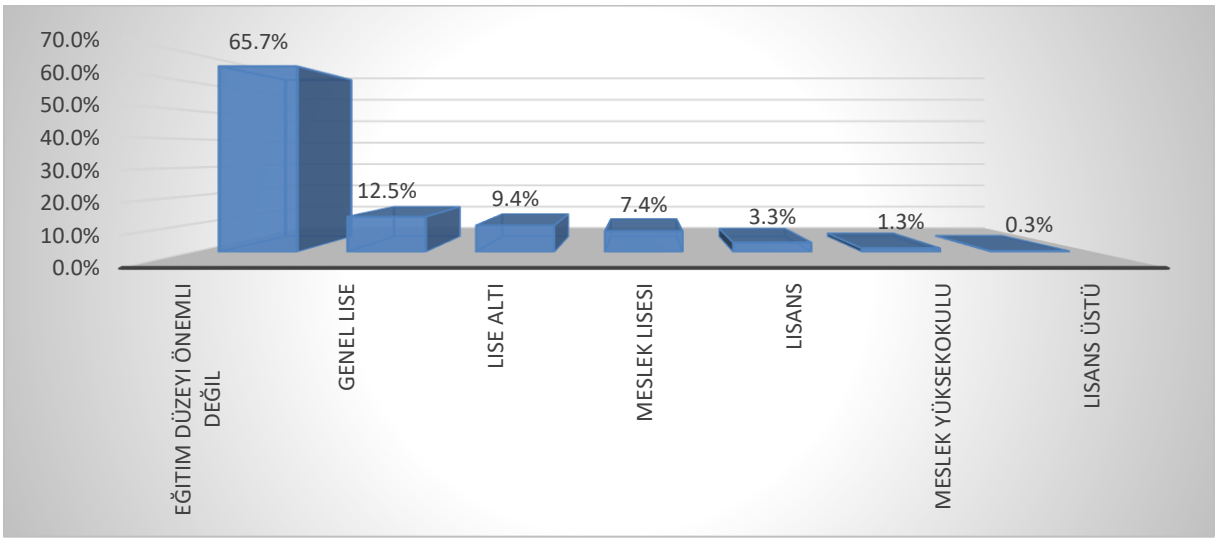

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Rize ilindeki açık işlerin yüzde 65,7'sinde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise genel lise seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 7,8 ile genel lisedir.

Şekil 20:Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

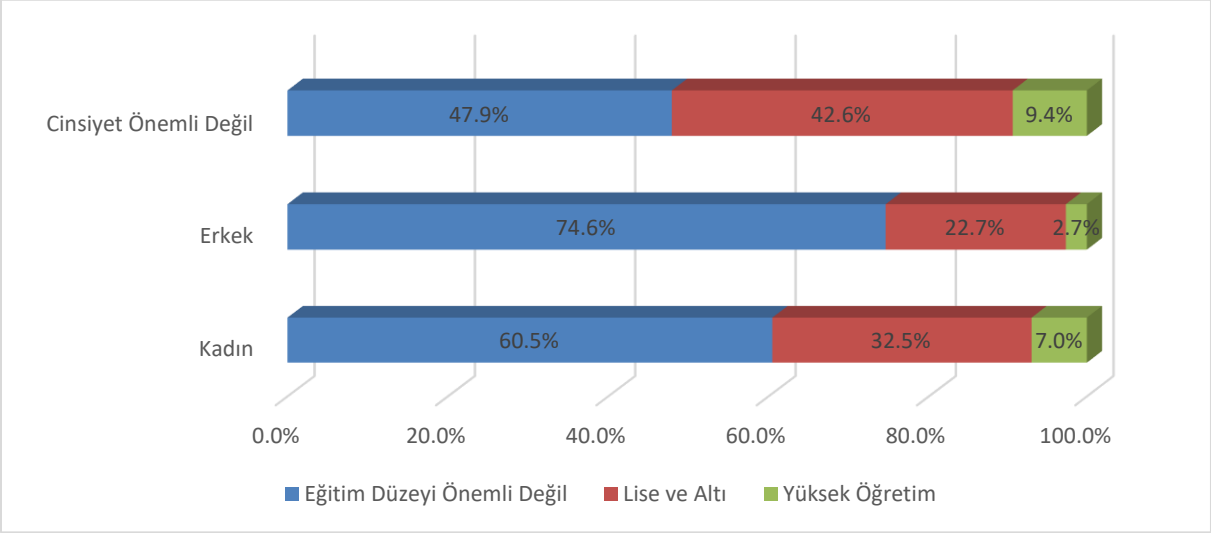

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere Eğitim Düzeyi Önemli Değil genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 9'da Rize ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21:Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	86,2%	10,6%	3,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	58,2%	35,4%	6,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	41,3%	58,7%	0,0%
İnşaat	52,5%	40,0%	7,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	83,3%	16,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	33,3%	66,7%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**65,7%**	**29,3%**	**5,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece beş sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, İmalat, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, İnşaat, Mesleki, Bilimsel ve Teknik faaliyetler sektöründedir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler sekiz sektör olarak gerçekleşmiştir.

İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 86,2 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Bütün sektörler incelendiğinde 6 sektörde eğitim seviyesi önemli olmamak üzere açık işleri bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Açık işlerinde işverenlerin her üç açık işinden bir tanesinin eğitim seviyesi talep ettiği görülmüştür. Eğitim seviyesi gerektirmeyen açık işi olan sektörlerde ise her üç açık işin 2'sini kapsamaktadır.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

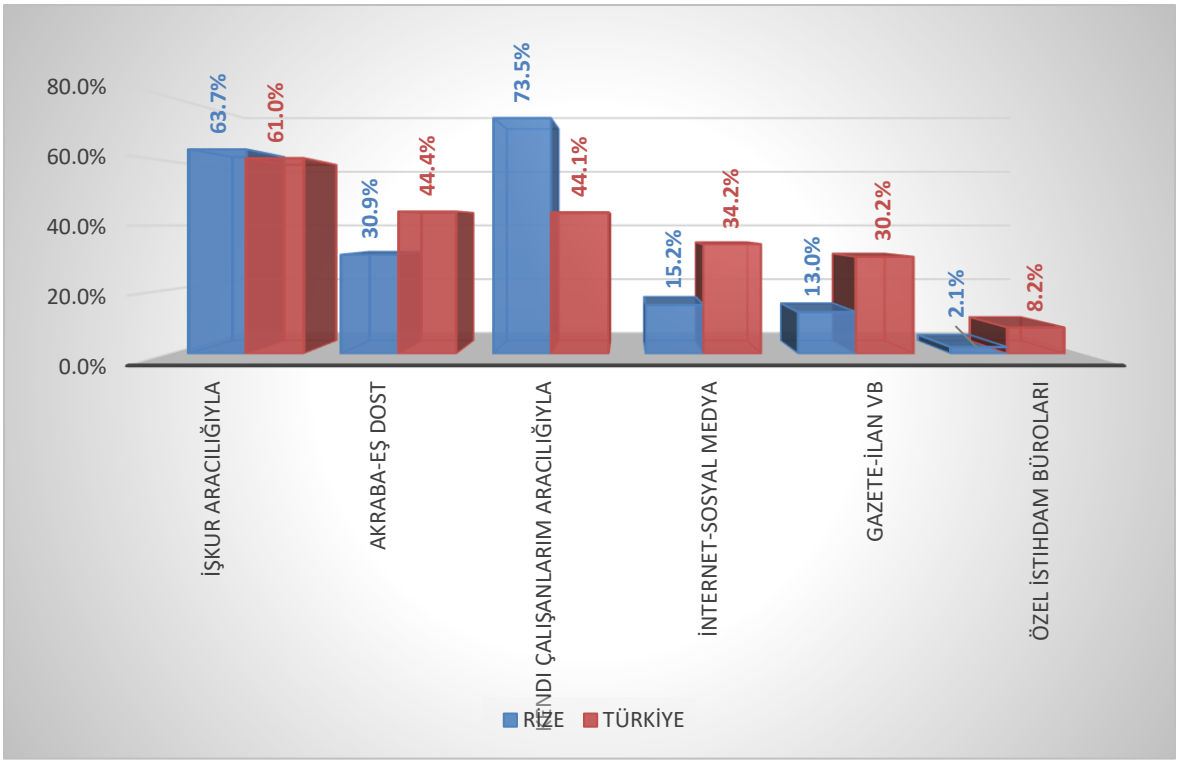

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Rize ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Rize ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 73,5 gibi büyük bir oranı Kendi Çalışanları aracılığı ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 44,4 olarak gerçekleşmiştir. Rize ilinde işverenler daha sonra İŞKUR Aracılığıyla işçi arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 63,7'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Rize ilinde arama kanalları arasında pek rağbet görmemiştir.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	İnternet-Sosyal Medya	Gazete-İlan vb	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	67,8%	69,4%	33,1%	20,0%	17,2%	0,0%
Lise altı	100,0%	21,9%	33,2%	0,0%	0,0%	11,3%
Genel lise	83,2%	54,1%	21,3%	8,3%	0,0%	2,7%
Meslek lisesi	73,3%	81,5%	17,8%	4,8%	0,0%	4,4%
Meslek yüksekokulu	49,7%	100,0%	50,3%	49,7%	50,3%	0,0%
Lisans	80,4%	49,4%	31,1%	0,0%	30,8%	9,8%
Lisansüstü	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**73,5%**	**63,7%**	**30,9%**	**15,2%**	**13,0%**	**2,1%**

Kaynak: İPA 2017

Lise Altı eğitiminde talep verilen açık işlerde İnternet-Sosyal Medya, Gazete – İlan vb. hiç kullanılmamıştır. İnternet- Sosyal Medya, Gazete-İlan vb ve Özel istihdam bürolarının birçok eğitim seviyesinde açık iş arama kanallarında kullanılmadığı görülmektedir. Lisansüstü eğitim seviyesinde açık iş arama kanallarını kullanan işletmeler, İŞKUR aracılığı ile Akraba –Eş Dost aracılığı ile ve Kendi çalışanları aracılığı ile aramaktadır. Lisans düzeyinde açık iş arama kanallarını kullanmakta olan 20 ve üzeri istihdamı olan işverenlerimiz ise sadece İnternet ve Sosyal Medya kanalını kullanmamışlardır. Meslek Yüksek Okulu düzeyindeki açık işler için sadece Özel İstihdam Büroları kullanılmamaktadır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla Akraba-Eş Dost ve İŞKUR aracılığıyla arama kanalını tercih ederken Gazete-İlan vb. arama kanalı en az tercih edilmiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

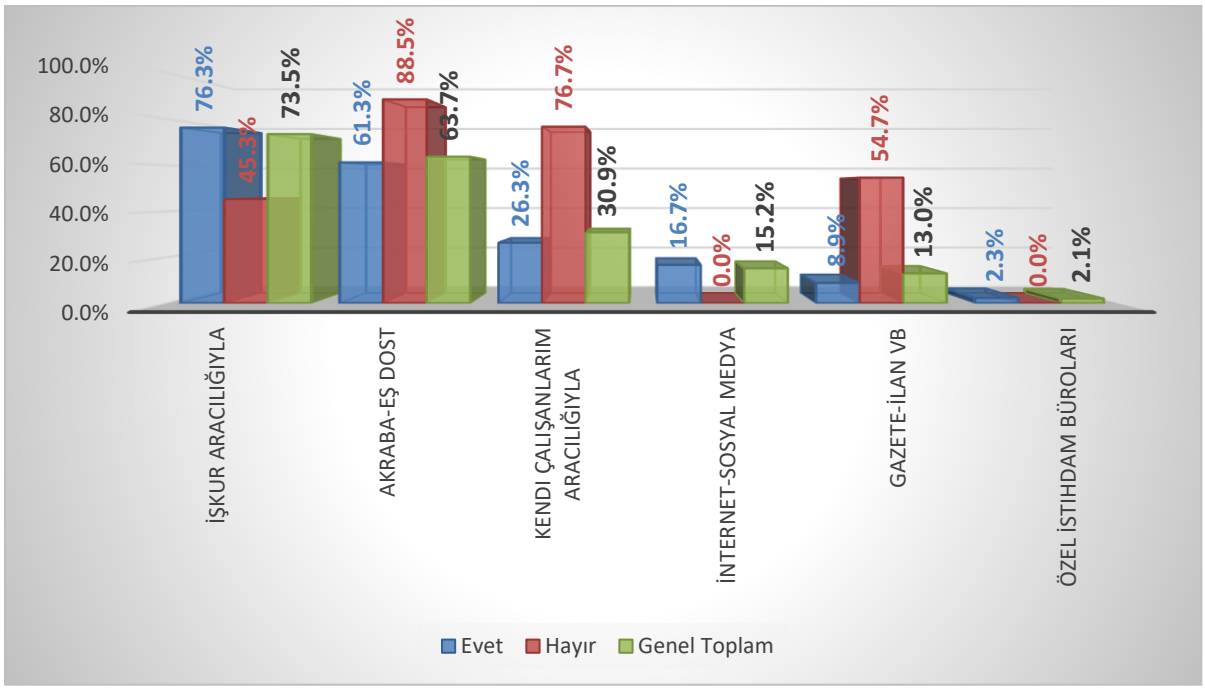

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 76,3 gibi önemli bir oranda İŞKUR aracılığıyla ikinci sırada yüzde 61,3 ile Akraba, Eş-Dost arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 88,5'i Akraba Eş-Dost aracılığı ile karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Kendi Çalışanları Aracılığıyla arama kanalını yüzde 30,9 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 54,7 oranda kullanmıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	4	2	1	2	2
Takım Çalışması	3	4	3	3	4	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	3	2	4	5	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	5	5	6	5	3	5	5

Satış ve Pazarlama Becerisi	9	7	-	6	-	8	6
Bilgisayar kullanımı	8	-	-	7	-	8	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	-	5	8	-	7	8
Yabancı Dil	7	6	-	-	-	6	9
Proje Tabanlı Çalışma	-	8	-	9	-	9	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Rize ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, Sorun Çözme ve İnisiyatif Becerisi, İletişim ve İfade Yeteneği, Satış ve Pazarlama Becerisi, Bilgisayar Kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Yabancı Dil becerisi ve Proje Tabanlı Çalışma, gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, en çok gazete-ilan vb. arama kanalı ve Özel İstihdam Büroları aracılığıyla istenmiştir. Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ise gazete ilan vb arama kanalı ve özel istihdam büroları harici bütün iş arama kanallarında en çok aranan beceridir.

Çeşitli arama kanallarında ise en az talep edilen beceriler ise yabancı dil, bilgisayar kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve proje tabanlı çalışmadır.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

RİZE	Açık İş Sayısı
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	77
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	107
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	56
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	18
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	26
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	12
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	8
GENEL TOPLAM	**304**

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grupları olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 35'tir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 13'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Rize ili için tespit edilen yüzde 2,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 4 ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grupları ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda Çalışan Elemanlar gelmektedir. İlk üç meslek grubunda açık iş oranı ise Rize İlinin açık iş oranının üzerindedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

RİZE	Açık İş Oranı
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	4,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	3,4%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	2,4%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1,5%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1,4%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1,1%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	1,0%
GENEL TOPLAM	**2,4%**

Kaynak: İPA 2017

İl geneli açık iş oranının üzerinde bulunan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	18,3%	53,3%	1,2%	35,1%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	52,9%	14,1%	40,8%	25,4%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	-	5,9%	8,1%	6,0%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	-	13,7%	-	8,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	14,8%	8,8%	40,4%	18,4%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	7,0%	2,1%	2,4%	2,7%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	7,0%	2,1%	7,1%	4,0%
GENEL TOPLAM	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 52,9 oranında Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar; yüzde 18,3 oranında Nitelik Gerektirmeyen İşler; yüzde 14,8

oranında Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Bazı meslek gruplarında hiç kadın işgücü talebi olmazken bazı meslek gruplarında ise herhangi bir talep yoktur bunun sebebi ise işgücü piyasası analiz çalışmasında sadece 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerlerinin örneklem olması neden gösterilebilir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmayan yüksek işgücü talebini oluşturan meslek grubu olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 40,4'ü işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları olmuştur.

Tablo 15'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Takım Çalışması ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ve Bilgisayar kullanımı becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi daha sonra Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Satış-Pazarlama becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Birçok meslek grubunda en çok tercih edilen beceriler, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	2	3	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	2	1	1	1	2	2
Takım Çalışması	3	4	3	4	4	5	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	-	5	4	5	2	3	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	2	4	6	-	-	6	5	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	3	6	-	-	7	-	6
Bilgisayar kullanımı	3	6	5	3	-	-	-	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	-	7	7	6	-	4	-	8
Yabancı Dil	-	-	-	-	-	-	5	9
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	-	7	-	-	-	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	47,1%	0,9%	39,5%	59,6%	3,0%	4,0%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	94,6%	39,1%	-	80,6%	-	68,3%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	88,9%	-	11,0%	100,0%	5,5%	72,4%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	78,9%	-	-	76,7%	-	44,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	44,6%	9,3%	3,7%	73,9%	1,8%	13,0%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	24,6%	-	-	100,0%	-	12,3%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	57,8%	25,7%	-	83,6%	8,2%	34,2%
GENEL TOPLAM	**63,7%**	**13,0%**	**15,2%**	**73,5%**	**2,1%**	**30,9%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Her meslek grubuna ait açık işler ise İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır.

Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek mensupları en fazla Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır ve gazete-ilan vb iş arama kanalı da en çok bu meslek grubu için kullanılmaktadır. Rize ili işgücü piyasasında İŞKUR en yoğun açık işler için kullanılan arama kanalı olmuştur.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5	1	-	-	-	-	4	2	-	3
İMAL İŞÇİSİ	-	1	-	-	-	-	-	2	3	-
GARSON (SERVİS ELEMANI)	6	4	-	5	-	2	-	3	-	1
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	-	-	-	3	-	-	2	-	-	1
KURYE	-	2	3	4	-	2	-	2	-	1
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	-	1	2	3	-	-	5	-	-	4
SATIŞ DANIŞMANI	-	4	5	1	-	2	4	4	-	3
SERVİS KOMİSİ	-	3	-	2	-	-	-	4	-	1
AŞÇI	-	2	-	3	-	-	-	2	-	1
TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de Rize ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi ve İmal işçisi mesleklerinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Garson (Servis Elemanı) mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yeteneği gelmektedir. Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)İşçisi mesleği için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe talep edilmiştir. Birçok meslekte Rize İli İşgücü Piyasasının talebi öncelikli olarak Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri aranmaktadır.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
İMAL İŞÇİSİ	KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	İMAL İŞÇİSİ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	GARSON (SERVİS ELEMANI)	KURYE
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ
KURYE	KAT ŞEFİ (FLOOR SUPERVİSİOR)	GARSON (SERVİS ELEMANI)
AŞÇI	MUHASEBECİ	PAZARLAMACI
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	KASİYER	DEPO SORUMLUSU
SERVİS KOMİSİ	İNŞAAT MÜHENDİSİ	ARAÇ MUAYENE İSTASYONU TEKNİSYENİ
TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ	SEKRETER	KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)
SATIŞ DANIŞMANI	ÖN MUHASEBECİ	SIHHİ TESİSATÇI

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi, İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Model Makineci (Dokuma ve Hazır Giyim Ev Tekstili), Kurye, Aşçı, Satış Temsilcisi (Plasiyer), Servis Komisi, Tır-Çekici Şoförü ve Satış Danışmanıdır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (Genel), Muhasebeci, Kasiyer, İnşaat Mühendisi Sekreter ve Ön Muhasebeci Meslekleridir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi, mal İşçisi, Kurye, Tır-Çekici Şoförü, Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı meslekleridir.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	2	2
Takım Çalışması	6	3	4	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	4	7	4
İletişim ve İfade Yeteneği	2	6	3	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	5	6
Yabancı Dil		5		7
Bilgisayar kullanımı	5	7	9	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	8	6	9
Proje Tabanlı Çalışma			8	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci öncelik de Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise cinsiyet olarak erkek tercih edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Rize ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

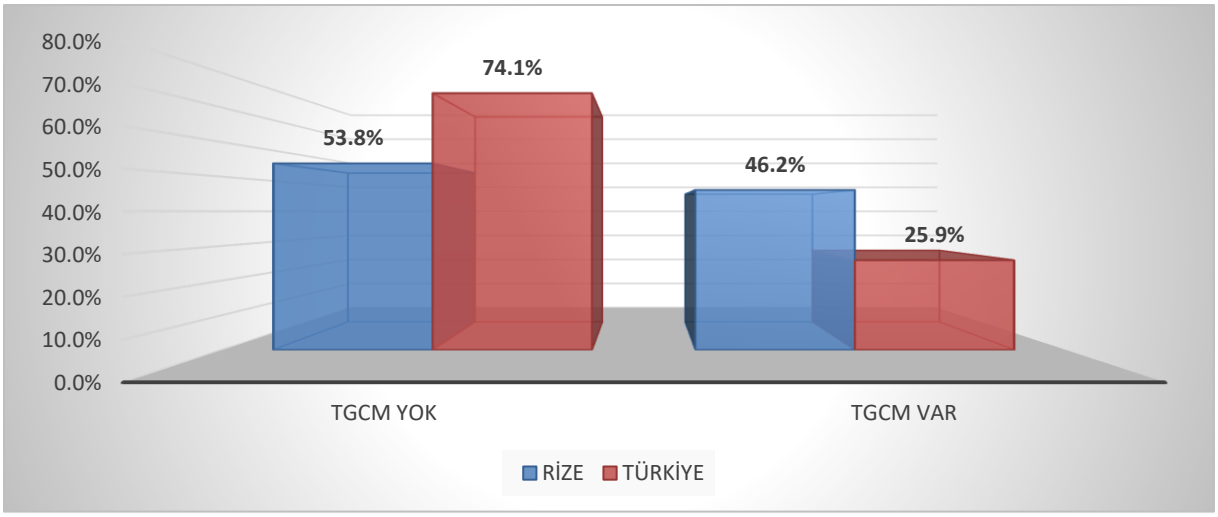

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Rize ilinde ise 20+ istihdamlı 298 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 138 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 46,2 ile Rize ilinin eleman temininde ülke genelinden dahafazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

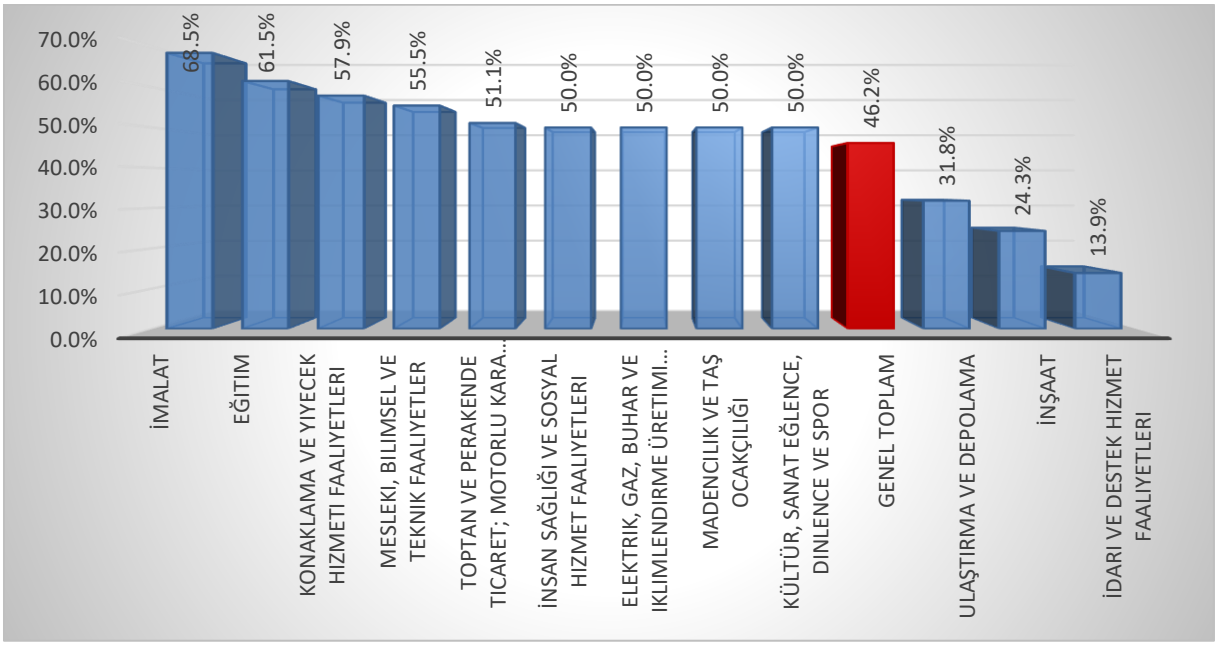

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Diğer hizmet faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ve Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun

yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İmalat, Eğitim, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörü gibi Rize ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	271
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	206
İnşaat	44
Ulaştırma ve depolama	36
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	34
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	19
Eğitim	15
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	7
Madencilik ve taş ocakçılığı	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Genel Toplam	**651**

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde 651 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Rize ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 80'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde

çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Rize ilinde toplam çalışanların yüzde 56'sı bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

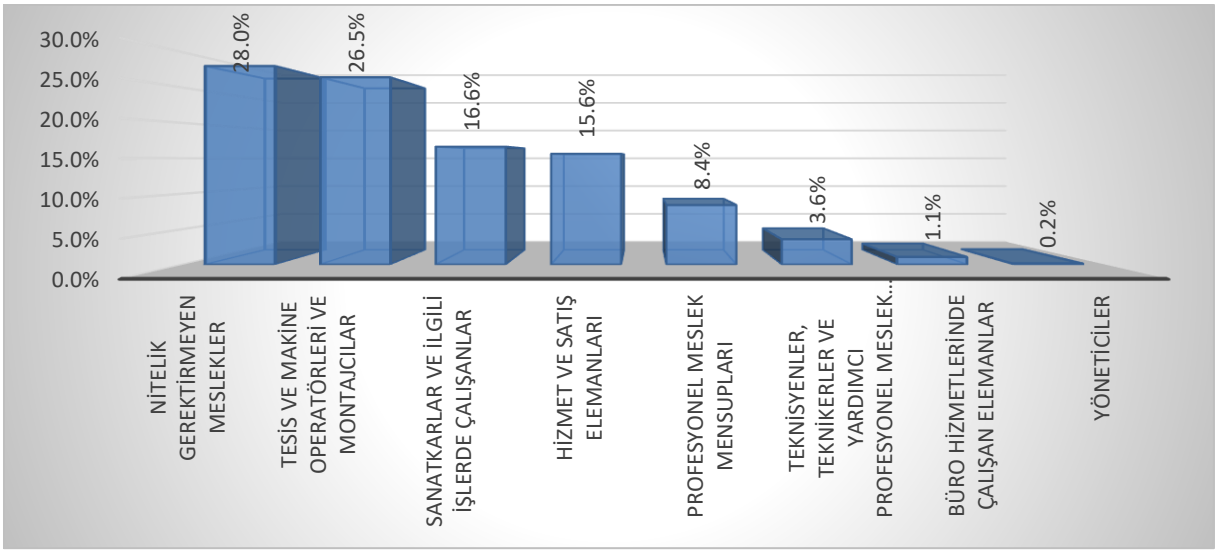

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 182 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 28'i bu meslek grubunda yer almaktadır. Bunun ana nedeni bölgenin geçim kaynağının üstüne kurulan imalat sektöründen kaynaklandığı söylenebilir.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Rize ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Rize ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	161	24,7%
İMAL İŞÇİSİ	60	9,2%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	32	4,9%
PVC DOĞRAMACI	30	4,7%
MEKANİKER-FABRİKA BAKIMI	24	3,7%
AŞÇI	23	3,5%
MUHASEBECİ	19	3,0%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	18	2,8%
SATIŞ DANIŞMANI	16	2,5%
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	15	2,3%

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 161 kişi ile Beden İşçisi(Genel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 60 kişi ile İmal İşçisi, 32 kişi ile Garson(Servis Eleman) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Aşçı, Satış Danışmanı, Garson(Servis Elemanı) ve Beden İşçisi(Genel) olmak üzere toplam dört mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Rize ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Beden işçisi (genel), İmal işçisi ve Garson (servis elemanı) mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

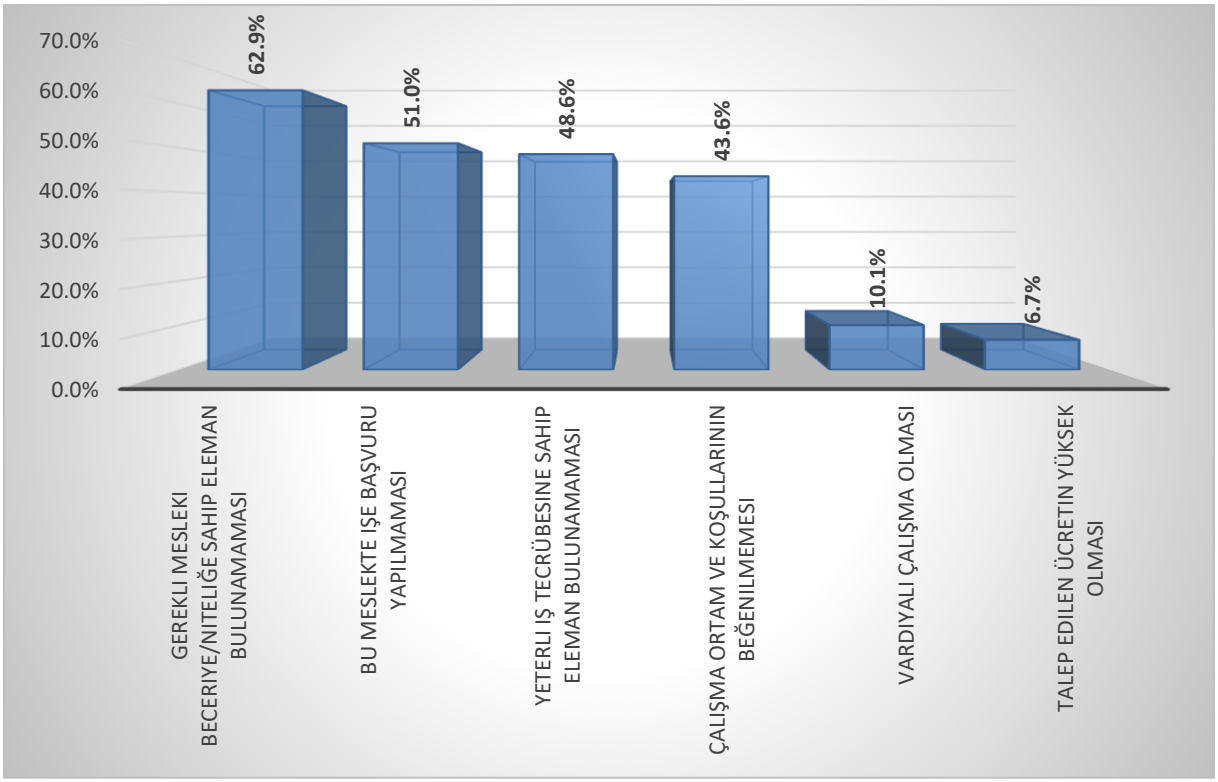

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sıradaGerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

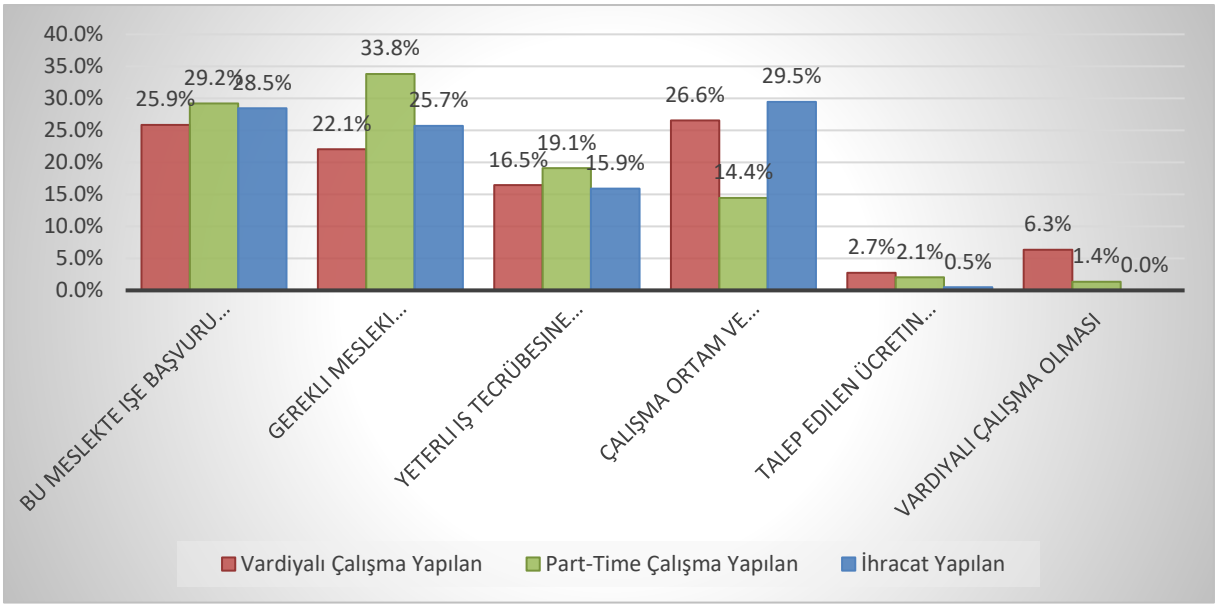

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır.Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapılan firmalar en çok çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde önerilen ücretin az bulunması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmemektedir. Ayrıca Rize ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Vardiyalı çalışma olması	Talep edilen ücretin yüksek olması
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	65,3%	100,0%	3,5%	3,5%	24,9%	0,0%
İMAL İŞÇİSİ	66,7%	83,3%	66,7%	16,7%	16,7%	16,7%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	23,4%	6,3%	100,0%	90,4%	6,3%	9,8%
PVC DOĞRAMACI	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
MEKANİKER-FABRİKA BAKIMI	91,7%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
AŞÇI	58,7%	13,8%	90,5%	64,5%	18,2%	4,7%
MUHASEBECİ	31,5%	0,0%	84,2%	68,4%	0,0%	10,5%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	27,5%	0,0%	94,5%	33,0%	0,0%	0,0%
SATIŞ DANIŞMANI	25,0%	0,0%	93,8%	87,5%	0,0%	12,5%
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Garson (servis elemanı), Pvc doğramacı, Mekaniker-fabrika bakımı, Aşçı, Muhasebeci, Şoför-yük taşıma ve Satış danışmanı olmak üzere toplam on meslekten yedi tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Beden İşçisi ve İmal İşçisi mesleğinde Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ilk sırada yer alırken bu meslekte işe başvuru yapılmamasında önemli bir orana sahiptir. Ayrıca önerilen ücretin az bulunması nedeni ile eleman bulunmayan iki meslekten biri imal işçisidir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Rize ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Rize ilinde işverenlerin yüzde 34,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Rize'de bu sayı 3 işyerinden birine artmakta olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Rize ilinde ise ülke genelinin yaklaşık 2 katı olup yüzde 4,9 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	42,8%	5,9%	8,3%	43,0%
İnşaat	22,4%	7,9%	21,5%	48,1%
İmalat	50,9%	3,9%	7,8%	37,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	31,0%		22,7%	46,2%
Ulaştırma ve depolama	13,6%	4,5%	22,7%	59,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20,1%		41,0%	38,9%
Eğitim	38,5%	7,7%	15,4%	38,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	67,7%	10,8%		21,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri				100,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50,0%			50,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı			50,0%	50,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor				100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri				100,0%
Bilgi ve iletişim				100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%			
Genel Toplam	**34,9%**	**4,9%**	**14,7%**	**45,5%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Finans ve sigorta faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler,İmalat,Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı,Toptan ve perakende ticaret ve Eğitim sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerdir.Ancak bu

sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Diğer hizmet faaliyetleri ve Bilgi ve iletişim sektöründe yer alan işyerlerinin hepsi gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan tüm işyerlerinin yarısı gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	78	33,0%
İmalat	488	29,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	13,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	237	8,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	15	5,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	69	4,4%
Eğitim	13	4,1%
İnşaat	91	3,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	40	2,8%
Ulaştırma ve depolama	7	1,2%
Genel Toplam	**1.042**	**8,4%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Rize'de ise bu oran, yüzde 8,4 olup ülke genelinin üstüne çıkmıştır.

En fazla istihdam artış yüzde 33 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı şey İmalat sektöründe de mevcuttur. İmalat sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 29,6dır.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	658	21,8%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	121	6,5%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	49	4,0%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	74	4,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	88	3,9%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	24	3,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	23	2,2%
YÖNETİCİLER	4	1,8%
GENEL TOPLAM	**1.042**	**8,4%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 658 kişilik artış ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. En az artış beklenen meslek grubu ise 4 kişilik artış ile yöneticilerdir.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 21,8'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Hizmet Ve Satış Elemanları üçüncü sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 3,9 olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli sebebi çok sayıda çalışanı olmasına rağmen bir o kadar artış beklenmemesidir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	MİNİBÜS ŞOFÖRÜ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ
İNŞAAT İŞÇİSİ	USTA ÖĞRETİCİ (PASTACILIK, TATLICILIK VE ŞEKERLEMECİLİK)
PVC DOĞRAMACI	KAYNAK MÜHENDİSİ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	MEKANİKER-FABRİKA BAKIMI
İMAL İŞÇİSİ	TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ
CAM EŞYA KESİCİ (MAKİNEYLE)	MAKİNE MÜHENDİSİ
İNŞAAT KALFASI (GENEL)	EKMEK USTASI
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	TARİH ÖĞRETMENİ-ORTAÖĞRETİM
SATIŞ DANIŞMANI	

Kaynak: İPA 2017

Rize ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, beden işçisi (genel), Temizlik görevlisi, İnşaat işçisi, Pvc doğramacı ve Garson (servis elemanı)meslekleri olup,

Minibüs Şoförü, İş makineleri operatörü, Usta öğretici (pastacılık, tatlıcılık ve şekerlemecilik), Kaynak mühendisi ve mekaniker-fabrika bakımı mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İmal işçisi, Beden işçisi (genel), Beden işçisi (inşaat), Garson (servis elemanı) ve PVC doğramacı meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Rize ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Mekaniker-Fabrika Bakımı, Tır-Çekici Şoförü Ve Ekmek Ustası meslekleri istihdam azalış beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Ayrıca bu yıl İnşaat Mühendisi mesleğinde azalış beklendiği dikkat çekmektedir.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

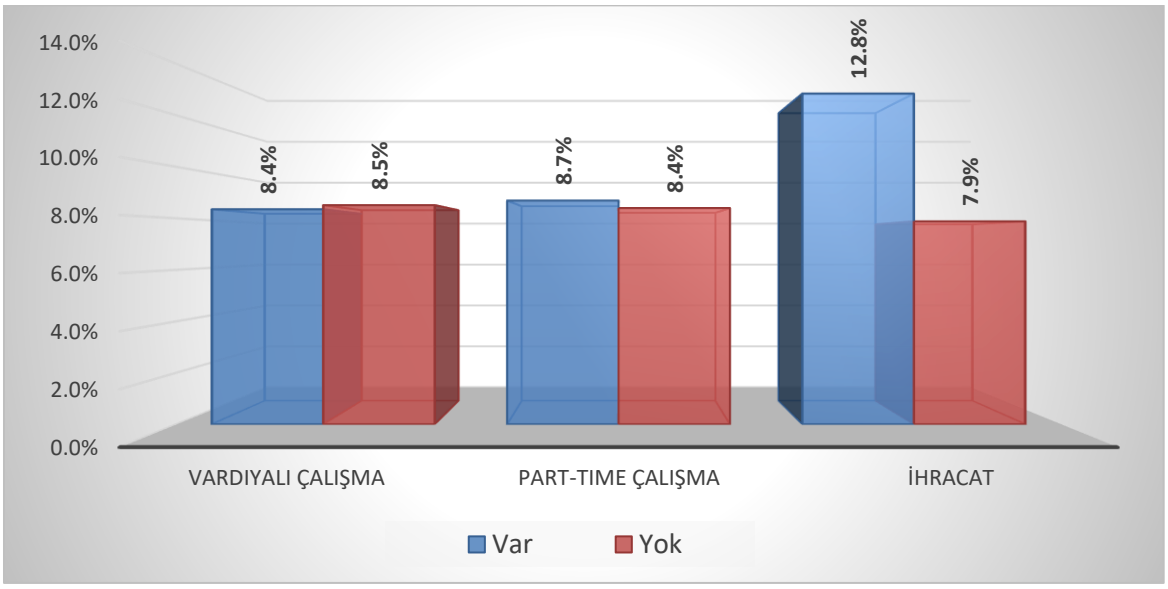

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat yapması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. Rize iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 8,4 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 12,8'dir.Vardiyalı ve part-time çalışma işyerinin istihdam artışı ve azalışı oranları birbirine çok yakındır.

SONUÇ

Rize ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik aktif işgücü programların ve istihdam politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arz ve talep dengesini eşitlemektir.

İşgücü Piyasası Araştırması Raporu ile özellikle işgücü talebine ilişkin elde edilen bulgular ve işgücü arzının yapısına ilişkin veriler ışığında işgücü piyasasındaki dengesizliklerin giderilmesine yönelik öneri ve değerlendirmelere ulaşılırken, il düzeyinde aktif işgücü politikaları için en temel veriler de sağlanmış olmaktadır. Ancak İşgücü Piyasası Araştırması Raporu çerçevesinde gerek arz bileşenlerine ilişkin gerekse talep bileşenlerine ilişkin temin edilen, kullanılan ve derlenen verilerle ilgili bazı kısıtlar bulunmaktadır.

İlin işgücü piyasası analizi yapılırken arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler konusunda eldeki mevcut verilerin kullanımı yoluna gidilmiştir. Bu noktada, özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılabilecek verilerin çoğunluğunun Rize ili özelinde değil, Rize ili ve bağlı bulunduğu illeri kapsayan TR90 bölgesi genelinde mevcut olmasından kaynaklanmaktadır. TR90 bölgesi içinde, Rize ve bağlı bulunduğu illeri sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi, demografik yapısı ve coğrafi konumu bakımından birbirine benzer özellikler taşımakla birlikte, derlenen verilerin bölge bazında olması, ilin gerçek durumunun değerlendirilmesine tam olarak imkân sağlamamaktadır.

Yapılan saha çalışmaları esnasında, bir kısmı çalışmaya katılan kurum personelinden kaynaklı, bir kısmı da işverenden kaynaklı sebeplerle, sorulan sorulara tam olarak sağlıklı yanıtlar alınamamış olabilmesidir. Bu sonuca, firmalar için düzenlenen formlarda yer alan bilgiler ile verilen cevapların karşılaştırılarak değerlendirmeye tabi tutulması neticesinde ulaşılmıştır. Bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

İş olanakları istihdamın en önemli unsurudur. Bölgede eleman ihtiyacı olan mesleklerin belirlenerek ve bireylere bu doğrultuda eğitim verilerek nitelik kazanan bireylerin istihdama katılması sağlanmalıdır. İşgücü piyasası analizi sonucunda bazı mesleklerde eleman bulunamaması veya işin gerektirdiği niteliklerden yoksun elemanların olması piyasada sıkıntılar doğurmakta ve arz talep dengesi kurulamamaktadır.

2017 yılı 3 Nisan – 5 Mayıs tarihleri arasında Rize İlinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi kapsamında veri elde edilen 298 işyerinde 2.783 kadın, 9.586 erkek olmak üzere toplamda 12.369kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içinde kadınların oranı %22,5 erkeklerin oranı %77,5'tir. Çalışan oranlarından da anlaşılacağı bir üzere yaklaşık olarak bir işyerinde her dört erkek çalışana karşılık bir kadın çalışan mevcuttur. Geçen yıldaki çalışan sayıları oranları da hemen hemen 2017 yılı oranları ile aynıdır.

2017’de yapılan çalışma sonucunda Rize ilinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olduğu görülmektedir. İlde marketlerin yoğun bulunmasından kaynaklı olarak bu sonuç ortaya çıkmıştır. İkinci sırada İnşaat sektörü, üçüncü sırada da İmalat sektörü yer almaktadır. Bu sıralama İşyeri sayısı olarak bakıldığında aynı sıralamayı takip ettiği görülmüştür. Buradan işyeri sayısı ile çalışan sayısının doğru orantılı olduğu görülmektedir.

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde, erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması sektörlerde çalışanların sıralaması ile aynı iken kadınlarda en fazla Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, İmalat ve İnşaat sektörleridir.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grubudur. Bu meslek grubunda istihdam oranının yüksek çıkmasının en önemli nedeni Beden İşçisi (Genel) mesleğinin bu meslek grubunda olmasıdır. 2017 İşgücü piyasası analizi neticesinde toplam 107 açık iş alınmıştır.

jRize ilinde çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk 5 meslek Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı) ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleridir. Bir önceki yıl meslek sıralamaları değişse de benzerlik göstermektedir. Rize’de yoğun şekilde Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörü olduğundan bu meslekler ön plana çıktığı görülmektedir.

Rize ili saha çalışmasından elde edilen veriler sonucunda 304 açık iş alınmış, açık iş oranı % 2,4 olarak hesaplanmıştır. Geçen yılın verileri sonucu bu oran yüzde 2,5 olarak belirlenmişti. Açık iş oranında 2017 yılında bir önceki yıla göre bir düşüş görülmüştür. En fazla açık iş sayısının Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu olduğu görülmektedir. Bu meslek grubundaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısına oranı yüzde 25 civarında olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, yüzde 65,7 ile fark etmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin yüzde9,4’lük kısmı lise altı düzeyinde eğitim talep edilirken, yüzde 4,9’luk kısmı yüksek öğretim düzeyi yeterli görülmüştür.

Araştırma amaçlarından biri de işgücü piyasasındaki var olan açık işlerle bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu kapsamda işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş, en fazla talep edilen beceri " Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Bilgi Tecrübe " ikinci sırada " Yeterli Mesleki/Teknik " olarak tespit edildiği belirlenmiştir.

İlimizde işverenlerin yarısından fazlası arama kanalı olarak birinci sırada yüzde 73,5 ile Kendi Çalışanları Aracılığı ile Arama kanalını tercih ederken bunu sırasıyla yüzde 63,7 ile İŞKUR, yüzde30,9 ile Akraba, Eş-Dost arama kanalı takip etmektedir. Türkiye geneli incelendiğinde ise İŞKUR aracılığıyla iş arama kanallarını kullanan işverenlerimiz Rize ilinde oransal olarak daha fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır.

Araştırma kapsamında işyerlerinin yüzde 46,2'sinin aradığı elemanı bulmakta zorluk çektiği tespit edilirken temininde güçlük çekilen meslek gruplarında Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grubu ve Tesis ve Makine Operatörleri Meslek Grubu yer almaktadır. Mesleklere göre dağılımında ise Beden İşçisi (Genel) mesleği yüzde 24,7'lik payla ilk sırada yer almaktadır. Bu oranların gerekçesi olarak ise birçok sektörün mevsimlik işçi ihtiyaçlarından kaynaklandığı söylenilebilir. Ayrıca mevsimsel süreçlerdeki işleri ise iş arayanların tercih etmedikleri de bilinen bir gerçektir.

Araştırma kapsamına giren Rize İlindeki işyerlerinin yaklaşık yüzde 14,7'sinin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Yine Rize'de işyerlerinin yaklaşık yüzde 45,5'i istihdamının değişmeyeceğini belirtmektedir. Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Rize'de ise bu oran, yüzde 8,4 olup ülke genelinin üzerindedir.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. Program işletmelerin açık işini karşılamak için değil çalışmaya hazır olup tecrübesi olmayan kişilerin eğitilmesi, deneyim kazandırılması ve sonrasında istihdama katılması amaçlanmalıdır.

Rize ili işgücü piyasası daha çok mevsimsel etkilerle hareketlendiği için ve kısıtlı coğrafi koşulları nedeniyle çok fazla yatırım çekemediğinden dolayı işgücü piyasası çok az gelişebilmektedir. İşgücü piyasasında birçok nitelik gerektiren meslekte ise işgücü talebi karşılanamamaktadır. Bunun sebebini ise işverenlerimizin yüz yüze ifade ettiği durumlara göre ise mesleki eğitim veren kurumlarda eğitim niteliklerinin artırılması ve öğrencilerin özendirilmesi gerekmektedir şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Rize İlinin ulaşım yollarına sapa kalması ve hinterlandının kısıtlı olması dolayısıyla da ulaşım maliyetleri yükselmektedir. Coğrafi zorluklar sebebiyle de emlak fiyatları yükselmektedir. Rize ilindeki pahalılık ve işyeri açılabilecek potansiyeldeki arazi sıkıntısı sebebiyle de ticari yönden Rize ili olumsuz yönde etkilenmektedir.

Rize ilinde inşası devam etmekte olan ve son aşamaya gelmiş bulunan Organize Sanayi Bölgesi (OSB) ilimizdeki istihdamı ve dolayısıyla işgücünün yapısını bir nebze değiştirecektir. Nitelik gerektiren mesleklere doğru bir yönelim söz konusu olacaktır. Ayrıca Rize ilinde yapımı devam etmekte olan havalimanı inşaatı ve otel inşaatları istihdamın hareketlenmesine ayrıca da nitelikli eleman taleplerinin artmasına vesile olmuştur. İnşa süreci bitmiş olan Ovit tünelinin de Rize ilinde ticari faaliyetlerde hareketlenmeye sebep olacak ve işyerlerinin gelişimine destek sağlayarak istihdam piyasasının gelişmesine destek olması düşünülmektedir.

İşgücü arz ve talebinin eşleştirilmesi konusunda olumlu sonuçlar alınabilmesi için hazırlanmış olan rapor, yapılan analizler ve değerlendirmeler ışığında il düzeyinde oluşturulacak istihdam politikaları ve kurum düzeyinde gerçekleştirilecek işgücü yetiştirme faaliyetleri ile mümkün olabilecektir.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI